49րդ ՏԱՐԻ   ԹԻՒ 1433   Գ. ՇՐՋԱՆ   ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ   ՓԵՏՐՈՒԱՐ 23/8 ՄԱՐՏ 1906   12 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1323 — 23 ՇՈՒԲԱԹ 1321

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte.
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ԵՐԲԵՄՆ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ՀԱՅՆ ՏՆՕՐԷՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Բ. Դուռ Ճէտտէսի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւնք, ետ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԽՕՍ ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته در
صاحب امتیازی : اوهانس قریب
اداره‌خانه‌سی باب‌عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ		
ԿԱՆԽԻԿ	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 Ղշ.	50 Ղշ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 Ֆր.	18 Ֆր.

ԾԱՆՈՒՑՄԱՆՑ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 6 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցման համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ   ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ» ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ   10 ՓԱՐԱ

ԿԵԱՆՔԸ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

ՊԵՐԼԻՆ 28 Փետր. 1906

Այստեղէն գրող աշխատակիցի մը բնաւ նիւթ չպիտի պակսէր երկար ու համեղ թղթակցութիւններ չարադրելու կոնստանտինոպոլսոյ, եթէ քիչ մը ուշադիր հետեւող մը ըլլար չուրջը անցած դարձած դէպքերուն և մշտական ընթացքով մը՝ ամբողջ թերթերու։ Գերմանական մայրաքաղաքը իր օրըստօրէական զարգացման և գիտին չնորհիւ, այսօր ամէնէն աւելի յափշտակութեան նիւթերու համար իսկ, հետաքրքրութիւնը վառող ու լարող զբօսանքներու [illegible] չղթայեալ մը և բազմաձայն ժամանցներով լեցուն կեանք մը կը ներկայացնէ։ Մանաւանդ, այս վերջին օրերը երբ կայսր ու կայսրուհի իրենց ամուսնութեան քսանըհինգամեակը կը տօնեն և իրենց երկրորդ զաւակը իշխանուհիի մը հետ կ'ամուսնանայ, տօնելու, լռելու և հիանալու չատ բաներ կան։ Ամբողջ քաղաքը նոր կերպարանք մը առած է, հարիւր մը զարդարուած ծաղիկներով, կանանչներով, դրօշակներով, գորգերով ևն., հրապուրիչ ու միանգամայն աւելի արմատացուցիչ մը արտայայտելու երեւոյթ մը ունի։ Ամէն գոտու, մանաւանդ երեք գիշերուան հմայիչ լուսաւորութիւնը, որ ելեկտրական լուսաւորութեան ամէնէն աւելի չօշափելի յաղթանակը կը ներկայացնէ ժողովուրդին, պատճառ եղած էր Պերլինի երկու միլիոն բնակիչներուն դուրս գալ իրենց բնակարաններէն ու բերնէ բերան լեցնել փողոցները ու հրապարակները անկարելի դարձնել ամէն անցուդարձ։

Գերմանացիներուն ամէնէն աւելի փայփայած ազնիւ զգացումներէն մէկը, ընտանեկան զգացումն է։ Ընտանեկան գաղափարը երբեմն մասնաւոր կերպով իրենց նոյն իսկ կայսերական [illegible] նութեամբ, որ դժբախտաբար այս այնքան մեծ ու կապող ցեղին համար աղբիւր մեծ ու ամբողջ գործած է։ Ու ո՛վ կրնար առ այս իրենց խօսելը կողմէ, եթէ ոչ կայսրը իր բազմանդամ ընտանիքով և իր վարած ընտանեկան այնքան օրինակելի համեստ կեանքով։ Այս պատճառաւ անոր կայսերական ընտանիքին վերաբերող ամէն ուրախ կամ տխուր պատահար, իր արձագանգը կը գտնէ ժողովուրդին մէջ և բնաւ զարմանալի չէ տեսնել, թէ ինչպէս ամէնէն համեստ ու աղքատ ընտանիքներ իսկ չատ անգամ անձնուիրութեան վսեմ օրինակներ կ'ընծայեն արքայական ընտանիքին հանդէպ։

Պէտք է խոստովանիլ սակայն թէ Ն. Կայս. Վեհափառութիւնը ու զաւակները միշտ աշխատած են կարելի եղած միջոցներով ու չափով օգնել իրենց աղքատ հպատակներուն և օգտակար հանդիսանալ համայնքին։ Ասոր մէկ գեղեցիկ օրինակը տուաւ անցեալներս գահաժառանգ իշխանը։ Դէպքը չատ ինքնատիպ հանգամանք մը ունենալուն, կ'արժէ նօթագրել։

Երկաթուղիով կատարած պտոյտի համբերութեան մը պահուն, գահաժառանգը, ժամանցի համար օրուան թերթերէն մէկը ձեռք առնելով, կը սկսի թերթել մը կարդալ։ Պատահաբար, յայտնի օրագրողուհիի մը մէկ քրոնիկը իր ուշադրութիւնը կը գրաւէ ուր չատ չափաւոր, համեստ տողերով, Բրեսլաւ յաւերժ մէկ անկիւնը միացած գիւղի մը բնակիչներուն ո՛չ այնքան նախանձելի կեանքը նկարագրուած էր։ Զգացուած այդ տողերէն, գահաժառանգը անմիջապէս, անձամբ առաջին թղթատարէն, ուղղակի քրոնիկագրին հասցէին, իբրեւ նուէր 50 ոսկի կը ղրկէ։ Իր չնորհակալութեան նամակին մէջ, օրագրող տիկինը սակայն, յայտնելով թէ ուրիշ խեղճութեան հանդէպ 50 ոսկին գաւառը խիստ անբաւական է, կ'առաջարկէ գահաժառանգին, իր ամուսնութեան առթիւ ամէն կողմէ հասած նուէրներուն մէկ ցուցադրութիւնը կազմակերպել ու անոր հասոյթը նոյն բարեգործական նպատակին յատկացնել։ Գահաժառանգին կողմանէ սիրալիր հաւանութիւն և ցուցադրութեան անմիջական գործադրութիւնը։

Ու այս գեղեցիկ միջադէպին կը պարտի Պերլինի ժողովուրդը գեղարուեստական այս հազուագիւտ հաճոյքը, որ վայելեց այդ նուէրներուն տեսքովը։ Քիչ անգամ կը պատահի որ հասարակ մահկանացուներ «աչքով բուքով» տեսնեն ու մօտէն գաղափար մը կազմեն առանձին թանկագին նուէրներու վրայ։ Առիթէն օգտուելով ես ալ նորա կը մանեմ գեղարուեստական միւզէին մեծ սրահէն։ Խառն ու խուռն բազմութիւն մը, հետաքրքրութեամբ ու հիացմամբ կը դիտէ ցուցափեղկերուն մէջ զետեղուած թանկագին նուէրները։ Ո՛ր մէկը նկարագրեմ. արդէն անկարելի է գրիչով պզտիկ գաղափար մը կազմել տալ ընթերցողին. այլօրինակ գեղարուեստական առարկաներ անձամբ տեսած ըլլալու է մարդ։ Բոլոր եւրոպական թագաւորներէ ծանրագին նուէրներ եկած են։ Աչքի կը զարնեն Չինաստանի և Ճաբոնի կայսրերուն նուիրած ինքնատիպ, արեւելեան գեղարուեստի նրբաճաշակ առարկաները, Ֆրանսական հանրապետութեան նախագահին սքանչելի կոպլէնը, Իտալիոյ թագաւորին ոսկի ծանրագին անօթները, [illegible] 24 հոգիի համար, [illegible] մը նուիրուած։ Համպուրկ և Պրէմըն քաղաքներու գեղարուեստական [illegible] գործոնները ևն, ևն.։ Սրահին մէջտեղը առանձին ցուցափեղկի մը մէջ զետեղուած են գահաժառանգին կնոջ զոհարեղէնները։ Զարէն, ռուսական մեծ իշխաններէ, գերմանական զանազան իշխանապետներէ, իտալական թագուհիէն և թագուհւոյն, նոյնպէս գահաժառանգին, կայսեր ու կայսրուհւոյն կողմանէ հարսին նուիրուած թանկագին ադամանդակուռ զարդեղէնները։ Այս ցուցափեղկին առջեւ մանաւանդ կանանց բազմութիւնը անկարագրելի է. այսուհանդերձ գերմանական յայտնի կարգապահութեամբ, զոյգ զոյգ, կարգով չարուած, հետաքրքիրներու խումբը առջեւ և հանդարտօրէն կը յառաջանայ զմայլանքի բացագանչութիւններով ու [illegible] հարսանեաց [illegible]։

Վիլհէլմ կայսեր նոր հարսին փառաւոր մուտքը կը դիտէի Պերլինի պատմական Պրանտընպուրկէ դուռնէն։ Այնքան չքեղութեան, այնքան հանդիսաւորութեան, երազական, առասպելական պատմութիւններու մէջ միայն կարելի է պատահիլ։ Ժողովուրդին ոգեւորութիւնը չափ ու սահման չունէր։ Արտայայտելու համար կայսեր երկրորդ զաւկին նկատմամբ տածած սէրը, ամէն միջոցներու դիմած էր ամբոխը, որուն մանաւանդ մէկ սիրելին է իշխան Այթէլ Ֆրէտրիխ, իր լուրջ ու խոնարհ բնաւորութեան համար։

ՀՐ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒՆ ԹԵՐԹԸ

Մեր ազնիւ բարեկամը, Գոգիկ էֆ. Օզանեան, որուն հմայալից յօդուածները հաճոյքով կը կարդանք, այս օրերըս Մանզումէի մէջ խիստ անհրաժեշտ պէտք մը երեւան կը հանէ. պէտք մը այնքան կարեւոր, որքան նկատողութենէ վրիպած է մեր մէջ. կ'առաջարկէ տղոց համար թերթի մը հրատարակութիւնը, որուն անվիճելի օգտակարութիւնը չեմ յաւակնիր [illegible], մանաւանդ անոնք, որ խիստ մօտէն կը զբաղին դաստիարակութեան փափուկ գործովը, ծափահարութեամբ պիտի ողջունեն անոր երեւումը։

Մանօթ իրողութիւն մըն է թէ տղաք (խօսքս աւելի նախակրթարանի վրայ է) իրենց ուսանողական ընթացքին մէջ կ'ապրին գրական խիստ նեղ հորիզոնի մը տակ, որուն սահմանները կը սեղմեն [illegible], մինչդեռ դպրոցէն պիտի սովրին սիրել ընթերցումը, որ հետզհետէ [illegible] կը վերածուի ու կը դառնայ կ'ըլլայ անհրաժեշտ հարկ մը։ Մեծագոյն պատճառ մըն ալ ասոր պակասը չէ՞ որ մեր դպրոցականները կ'ըլլան մտքով ճղճիմ. դատողութեամբ տկար, ու բարոյական տեսակէտով բան մը չեն արժեր, և ընդհանրապէս ալ դպրոցէն ելնելէ վերջ ձեռքերնին գիրք կամ լրագիր չեն առներ։

Իսր երկարօրէն [illegible], համոզուած գոյացած ըլլալով որ տղոց — ինչպէս ամէն մարդու — զարգացման նպաստող լաւագոյն միջոց — եթէ ոչ միակ — ընթերցումը կրնայ ըլլալ, [illegible] մէջ [illegible] եմ մինչ «մանուկներու գրադարան» հաստատել, որ պարունակէ գոնէ միջին և բարձրագոյն դասընթացքներու աշակերտներուն միջին հասողութեան ու տարիքին յարմար գիրքեր։ Ու թէ որ հարցնէք ինծի թէ «յաջողեցա՞ր.» պատասխանս տարօրինակ չի թուիր, երբ ըսեմ թէ «միշտ դրամ գտայ, բայց գիրք ո՛չ.» (անչուշտ տղու ձեռք առնելիք գիրք պիտի հասկնաք)։ Դրամանոնց [illegible] միջէն [illegible] վերջ, [illegible] կը կենանք աշակերտներուն դիմաց, որոնց դիմումները հետզհետէ կ'աւելնան, ընթերցումի փափաքն ու [illegible] աւելնալուն հետեւանքով։ Ամէնէն [illegible] անցնել տարի, երբ այդ նպատակին յատկացուած 1-200 գրուշը դժուարութեամբ կրցանք ծախսել, վասնզի խնամեալ ընտրութեան մը առջեւ կ'իյնան չատ մը գիրքեր, ո՛չ միայն պարունակութեան, այլ լեզուին ալ համար. ու այն գիրքերն ալ, զորս իբր թէ յարմար կը նկատենք ձարտասանել, լեզուի [illegible] մը կրնան կազմել... Սիրուփիլ [illegible] Վենետիկեանը, [illegible] լեզուական [illegible] (critique) պահու մը, երբ դեռ նոր [illegible] են հայերէն լեզուի կաղապարին մէջ։

Գիրքերու այս սովին հանդէպ, տղոց ընթերցումի [illegible] յագուրդ [illegible] ըլլալու համար, [illegible] կը յօժարինք օրաթերթ, չաբաթաթերթ ալ բերել տալ, բայց—նշմարեցէք եթէ պէտք է խօսիլ— գոհունք [illegible] կը յանձնենք ամէնէն մեծերուն, վասնզի մատաղ միտքերու առջեւ անծանօթ [illegible] պատմական նիւթեր [illegible] չեն [illegible] մէջ։

Ինչպէս այս պարագային, ո՛րչափ աւելի արժէք ու կարեւորութիւն կը ստանայ «մանուկներու թերթ»ի մը հրատարակութիւնը, որուն [illegible] պէտք ըլլան թէ՛ լեզուի և թէ՛ գաղափարի [illegible], [illegible] յարմար գիրքերու ալ պակասը, երբ [illegible] մեծ խնամքով ու [illegible] ձեւով, ինչպէս կը թելադրէր Մանզումէի պաշտ. խմբագրութիւնը նոյն յօդուածին տակ ծանօթութիւնով մը։ Նոյն հանգամանքներու տակ յաջողութիւնը—ստուգապէս կողմէ—[illegible] չի վերցներ։

Ուրիշ բան մը։ Վերջին տարիներուս մէջ հրճուանքով կը դիտուի թէ, մեր մէջ ալ ընդարձակուած է բարեբաղդաբար [illegible], [illegible] կրթական պէտքերու գոհացում տալով. օրինակ, գրական մրցանակներ կը հաստատուին, արհեստ կամ ուսում սորվելու համար [illegible] երկիրներ [illegible] կը ղրկուին, օգտակար գիրքեր կը հրատարակուին. ևն. ևն.։ Բարիք գործելու զգացումը առանձին չի բաւեր, պէտք է անոր հետ լաւագոյն միջոցի մը ընտրութիւնն ալ գիտնալ, վասնզի երբեմն ան [illegible] ըլլալէ զատ, վնասակար ալ կ'ըլլայ։ Ստիպողի է նոր [illegible] կրթական [illegible] բարերարը, որ գիտէ բարեգործական [illegible] (թող թէ ո՛չ [illegible]) [illegible] մրջում մը ընտրէ կրթ. բարեգործութեան, [illegible] չատ արդիւնք կրնայ տալ։

Այս խորհրդածութիւնները միտքիս [illegible] այն պահուն, երբ կը խորհէի թէ ո՛րքան օգտակար ծառայութիւն մը պիտի մատուցանէ դաստիարակութեան այն ազնիւ անձը, որ յօժարի դրամագլուխ մը յատկացնել «մանուկներու թերթ»ի մը հրատարակութեան, ապահովելով անոր յարատեւութիւնը, որ պիտի ապահովէ ամէն կողմ իր [illegible]։

ԶԱՐՄԱՅՐ ՃԵՐՄԱԿԵԱՆ
Տնօրէն
Կեդր. ուսումնարանին Եոզկատի
Եոզկատ 4 Փետրուար 1906

ՍԻՍԻ ՄԷՋ
ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ
ՆՇԱՆՏՈՒՔԸ

Ի բնէ տաղնջականութեան գեղեցիկ հանգամանքով օժտուած, Սսեցին մեծ դժկամակութիւն ցոյց կուտայ առ հասարակ, այսօրուան հագուստ և կապուստ խել մը նորաձեւութիւններուն համակերպելու, աւանդներէն աւելի հաւաղով ներքինը։ Աւանդապահ է նա իր ընտանեկան բարքերուն և բծախնդիր. աւելցնենք՝ քիչ մը երգիծասէր։ Սիսի մէջ ամուսնութեան՝ լաւ եւս հարսանիքի արարքը, չըսենք բնիկներուն, այլ ամեւոր մեծամասնութեան մը կողմէ, քիչ տարբերութիւններով լոկ, կը կատարուի այնպէս, ինչպէս երբեմն, նահապետական դարուն մէջ։

Ուրուագծելէ առաջ Սիսի Հայոց ամուսնական ընդհանուր պատկերին մը, հարկ կը համարիմ ըսել նախ թէ անոնց անծանօթ են՝ քաղաքակրթեալ ըսուած երկիրներուն ամուսնութիւնը յատկանշող սա երեք հանգամանքները. Նախ՝ սիրահարական ամուսնութիւնները, երկրորդ՝ դրամօժիտը, և երրորդ... ամենէն վերջ ամուսնութիւնը։ Անծանօթ պիտի չըլլէինք, ծանօթ են այդ ամէնքն ալ անոնց, սակայն նողկանք մը կը զգան այդ ամէնուն հանդէպ. առաջին պարագան կը նկատեն [illegible], երկրորդին մէջ [illegible] անպատեհութիւններ կը նշմարեն. իսկ երրորդը կը համարեն [illegible] մը՝ մարդկութեան դէմ. [illegible]։ Սիսի մէջ ամուսնութիւնը չատ կանխահասօրէն է։ Երիտասարդի մը, [illegible], երկու գլխով եւ չորս ոտքով ըլլալուն բաւն հասակը, [illegible] է. [illegible]։ Այդ տարիքին [illegible], իսկ աւելի [illegible] անցնողը, [illegible]։ Նոյնպէս [illegible] երկու երեք տարի դպրոց [illegible] կը հրահանգուի, 14-15 տարեկան, արդէն իսկ՝ կողմ ու [illegible] հարսնացու մըն է։ [illegible], և աւելի առաջին իսկ, հրաժեշտ տալով [illegible] կեանքին, [illegible] կը [illegible]։ [illegible] չէ կարող երթալ ոչ մէկ տեղ, եթէ ոչ իր դրացիներուն տունները. քիչ անգամ եկեղեցի, կամ կարեւոր այցելութեան մը, [illegible] անոր ձայնը լսէ։ Կարեւոր [illegible] կուտայ, [illegible] մը, և երբ [illegible] մը՝ երիտասարդի մը հանդիպի, վար գետին կը նայի, իբրեւ թէ յանցանք մը գործած ըլլար, կամ գլուխը ուրիշ կողմ մը կը դարձնէ, իբրեւ թէ դիմացինը իր սիրելին ըլլար։ Որչափ ալ տեսած կամ լսած ըլլայ թէ ինչ ինչ տղեր իրեն համաչափ արարածները որքան չատ [illegible] կը փայլեն, այդ ամէնքը պարզապէս պատիւ յիմարներ կը համարէ, և գոհ է իր վիճակէն ամէն պարագայի մէջ ալ և աւելին չի բաղձար։ Կը պատահի որ բացառաբար իր սեռէն դէմ [illegible] գործքով մը համակուած, ան, կը բացագանչէ, ինչո՞ւ մանչ չեմ ծնած, և եթէ կարենար ժողովրդական առասպելը իրագործել, պիտի ցանկար [illegible] մը լի ասկիով՝ ջաղցել [illegible], հասուն երկնակամարի վրայ ծիածանին երփներանգ կամարին տակէն անցնիլ միանգամ, աղջիկնութենէն մանչ դառնալու համար։

Այլ եւս ամէնուրեք սահմանագրուած են անոր մէն մի չարժուձեւերը, մինչեւ խօսքին [illegible] մասին [illegible] մը չի երեր, [illegible] է այդ ամէնքը և ոչ երբեք [illegible]։

Իբրեւ այս վիճակին մէջ, և ծնողաց [illegible], [illegible] թէ անկարելի է որ [illegible]։ Եթէ [illegible], երիտասարդի մը կը համակի, կամ նոյն իսկ [illegible], չի կրնար ոչ մէկ կերպով [illegible] իր սերը, և այս, որչափ ալ բուռն ըլլայ, ինչպէս ամէն ինչ հոս, իր սրտին մէջ կը նուաղի ժամանակին [illegible]։ [illegible], ինչպէս [illegible]։

×

Երբ երիտասարդ մը [illegible] է ամուսնանալու տարիքին, անոր ծնողքը կը կանչեն բոլոր [illegible] ազգականները, ու ժողովքի կը նստին աղջիկ մը գտնելու համար։ [illegible]։ Հետեւեալ օրը իրիկուան, ընկերակցութեամբ [illegible] կ'երթան [illegible]։

— [illegible]։

Տանտէրը [illegible], եթէ [illegible], և մինչ [illegible]։

ՃԷՆԷՐԱԼ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՐՋԱՆԸ
ԺԱՌԱՍՈՒՆ ՓԱՐԱՑՈՒ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԼԶ.

ՎԵՐԱԴԱՐՁ ԴԷՊ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Հնոցպանը վայրագաբարոյ մաքրելու զբաղած էր երբ Լավառէժ՝ ընկերութեան մէջ պաշտօն ունեցող մեքենավարի օգնականի մը երեւոյթը առնելով իրեն, խօսակցութեան բանալիցաւ անոր հետ ու հասկցաւ որ անունը Տալմալ է, և բնաւ գոհ չըլլալով իր վիճակէն՝ միշտ մեքենավար ըլլալու կը տենչար։

Լավառէժ խորապէս ցաւիլ կեղծելով հնոցպանին վիճակին վրայ, խոստացաւ անոր ինչպէս բարեխօսութիւն ընել ընկերութեան անօրէնին։ Խեղճ մարդը բնականաբար խիստ գոհ մնաց այս վեհանձն խոստումէն ու սկսաւ երախտագիտական ցոյցեր ընել Լավառէժի։ Երիտասարդը յարձակումի ժամանակը եկած նկատելով քննաքգին [illegible] հանեց ու անկէ բաժակ մը ներկայեց հնոցպանին։ Ասանկ պատահական ըմպելի մը թանկագին գանձ մը համարձակէք [illegible] հնոցպանին աչքին որ հիմա ալ աւելի կրկնապատկելով համարումն ու երախտագիտութիւնը Լավառէժի հանդէպ, անմիջապէս առաւ զայն անոր ձեռքէն ու մէկ ումպով խմեց իրենց նորահաստատ բարեկամութեան կենաց։ Գաւաթները կրկնուեցան ու չարունակուեցաւ գինարբուքը մինչեւ ընթրիքի ժամուն, ուր Լավառէժ ու հնոցպանը դէմ դէմի նստած՝ չարունակեցին ճաշել։

Ժամ մը ետք խեղճ հնոցպանը նստած տեղը մնաց ու անմիջապէս սկսաւ խռմփալ։ Մեքենայի պաշտօնեան որ հեռուէն կը դիտէր անոնց գինարբուքը, հնոցպանին գինովնալը տեսնելով,

— Մարդուն այս գինովութիւնը [illegible] ժամէն չի փոխուիր, ըսաւ, իբրաւ որ հնոցպանը մարդ էք եղեր. խեղճ մարդուն այս կացութիւնը ի հարկէ պիտի արձանագրեմ օրագրութեանս մէջ ու քանի որ [illegible] մը չկայ անոր փոխանորդելիք, դժբեղ պիտի անցընեմ անոր վայրագաբարոյ գլուխը։

—Բայց կ'աղաչեմ, թախանձեց Լավառէժ, մի՛ գրէք որ գինովցաւ ու տեղէն չարժելու անկարողութեան մատնուեցաւ։

—Ինչո՞ւ չգրեմ այդպէս։

—Որովհետեւ չեմ ուզեր որ այդ խեղճ մարդը իմ երեսէս դժբախտութեան մը ենթարկուի. հետեւաբար կը խնդրեմ որ ձեր նօթատետրին մէջ նշանակէք թէ անակնկալ հիւանդութեան մը ենթարկուեցաւ։

—Շատ լաւ. ձեզի հաճելի ըլլալու համար այդպէս պիտի գրեմ։

Լավառէժ, այսպէս խիղճն ալ հանդարտեցնելէ ետք վկայական մը առաւ երկաթուղիի պաշտօնեայէն թէ, ինչպէս յաջողեցաւ հնոցպանութեան պաշտօնը ձեռք բերել. ասկէ Թարասքոնի կայարանէն անդին համբերութիւնը [illegible] յանձնարարագիր մըն ալ առնելով պաշտօնեայէն անոր ձեռքը սեղմեց ու մեկնելու պատրաստ գտնուեցաւ վայրագաբարոյին վրայ ցատքեց։ Կէս գիշերը երկու վայրկեան անցած՝ [illegible] սուլեց ու վայրագաբարոյը ճամբայ ելաւ։

Ճամբան՝ վակոններէն մէկուն անիւը խորտակեցաւ, որուն պատճառաւ կառախումբը ստիպուեցաւ երկու ժամ կանգ առնել. հետեւաբար հազիւ առտուան ժամը ութին Թարասքոնի կայարանը հասան։

Լավառէժ հոն կառախումբէն վար իջաւ ու իր յանձնարարագիրը ցոյց տալու համար թէեւ կայարանապետը փնտռեց, սակայն անիկա տուն գացած ըլլալով, Լավառէժ ալ հոն փոխեց։ Այս տան սպասեայակը գինետուն մը կար փողոցին վրայ, երիտասարդը հոն տան մտաւ, [illegible] որ գինեպանը որոշ ցաւով կը զննէ գինետանը, նոյն իսկ իր կայարանապետին նկատմամբ տեղեկութիւն պահանջեց անկէ, գինեպանը որոտաղալով.

—Կայարանապետը, միւս բոլոր երկաթուղայ պաշտօնեաներուն պէս հոս կը ճաչէ, ըսաւ. բայց հիմա Լիոնէլի բանտայիրին գացած է. գիտէ՞ք [illegible] բոլոր բանտայիրները։

—Կ'երեւայ որ բանտայիրները ձեզի հետ կը մրցին ու անոր համար կ'անիծէք զանոնք։

—Ո՛չ, ես անոնց փոքրիկ հաչիւները չեմ սիրեր, ես միայն գինետանս ներկը կը մտածեմ. կայարանապետը ներկարար մը բերաւ անցածները, մարդը երբ հին ներկը քերթեց ու նորերը պիտի քսէր, կայարանապետը զայն բանտայիր գնաց, մինչեւ որ վերադառնայ ներկի գործը երեք վրայ պիտի մնայ։

Լավառէժ տեսնելով որ գինեպան երեսը չատ խեղճ վիճակ մը կը պարզէ,

—Կայարանապետը դեռ կը մնայ անչուշտ, ըսաւ, երբ վերադարձին տեսնայ որ գինետանդ կատարելապէս ներկուած նորոգեր եղած է։

—Բնականաբար, յարեց գինեպանը։

—Ուրեմն ես ստիպուած եմ կայարանապետին սպասել, մինչեւ անոր վերադարձը [illegible] ինծի, եւ ասոր փոխարէն կը ներկեմ գինետանդ։

(Շարունակելի)

Բայց ամէն պարագայի մէջ, առլի անգամուն ձեռնունայն ուն կը դառնան։

Միւս օրը դարձեալ կը վերադառնան հոն։ Մինչեւ այն տեղն աղջկան կարեւոր ազգականներն ալ հաւաքուած կ'ըլլան հօրը քով։ Երկուստեք կը սկսին համոզիչ խօսքերով փաստաբանել, բայց այս ամէն առարկութեանց միջոցին երիտասարդը ակներեւ պակասութիւններ անգամ ունենայ, աղջկան կողմը չի կրնար անչուշտ մատնանշել զանոնք, այլ անտարբեր չքմեղանքներով կ'արդարացնէ իր մերժումը։

Եղեռ առնաւորը այս անկեղծ հիւրերուն անվերջ թախանձանքէն և յախուռն բանակռիւէն առաջ եկող սոսկալի թոնաւորին ներքեւ, հեղձամղձուկ, կը ջանայ միշտ խօսքին ղեկը ուրիշ կողմեր դարձնել, և ինչն արհամարհութեան մէկ քանի օսխեր կարել տալով, ամէնուն ձեռքը մէյ մէկ կար կը հրամցնէ, կամ լաւ եւս՝ եթէ դուրսը կօշիկներ գտնուին, աղ դնել կուտայ առանց մէջ։ Այս վերջին գործողութիւնը կ'ըսեն, հիւրի մը չուտ երթալուն կը նպաստէ, չեմ գիտեր թէ ինչ տեսակէտով. գուցէ առոր մէջ մագական հմայք մը ըլլայ, զոր կ'անգիտանամ։

Այս կերպով մինչեւ մէկ ամիս կը շարունակուի երբեմն, և հաղուադէպ է որ աղջկան ուսը գացողները (սիւիրէրիս) իրենց դպատակին չի հասնին։ Երբեմն միեւնոյն աղջիկը, մէկէ ուելի անգերի կ'ուզէն մինդամայն։ մեծ անպատուութիւն վերագրեսուած է այն հողմին որ չի յաջողիր։ Սուգութեամբ կը պատմեն թէ մեծ մայրս հարսնութեան ուզող շատ մը տիւիրճիներէն մէկը, երեկոյ շատ երկար թախանձանքէ յետոյ, բացագանչած ըլլալով թէ կամ այս աղջիկը պիտի առնեմ եղբօրորդիս, կամ հոս այսօր պիտի մնանիմ, առանիրոյ հրամցուցած մէկ սիկառէթը առնելու համար երկնցած միջոցին սիկառէթին հետ միասին գնանին կ'իյնայ հոգեպատ։ Պահ մը լռութիւն կը լեցուի, յոյսերու հանգրուան այդ տունը, բայց այդ խեղճին մահուամբն իսկ՝ իրենները չեն յաջողիր իրենց նպատակին հասնիլ։ Պէտք է գիտնալ թէ բոլոր այս միջոցին՝ այցելուներուն խըմած սուրճը անչաքար է, շաքարը նշանակն ըլլալով առանիրոյ հուանութեան։

×

Հաւանութիւնը առանալէ անմիջապէս յետոյ, տեղի կ'ունենայ նշանութիւնը. նշանը զոր երիտասարդին ազգականները աէրէրին ընկերացութեամբ կը տանին աղջկան ուսը, կը կազմուի ոսկեայ մատանի կամ օղակներէ, ժամացոյց և ապարանջաններէ։

Նշանուելէն մէկ քանի օր ետքը հուզայ հարսնեսի արարողութիւնը։ Երիտասարդին բոլոր ազգականներն ու բարեկամները ժողվուած, իրիկուն մը աղջկան ուսը կ'երթան։ Ժամու մը չափ վերէն վարէն՝ խօսակցութիւններէ վերջ, մէջտեղ կը դրուի ափսէ մը որուն մէջ ամէն ոք առակ կը նետէ, մէջիսիլէյ մը մինչեւ 10 ոսկի։ Իսկոյն նշանակելի դէմքեր մը կը գոյանայ։ Այս առակները կը որսուին կամ երիտասարդին ընտանեաց նախագէս նոյն պորպայրին մէջ տաւածներուն ի փոխ, կամ յանուն բարեկամութեան, ապա գալէն միեւնոյն ընտանիքէն, նոյն և նման պարագայի մէջ վճարելի։ Այս դրամները յատկացուած են աղջկան մանեակի, ոսկեղէնները կամ գահարեղէնները հոգալու։ Հետեւեալ առաւօտ, նոյն գործողութիւնը կը կատարուի կիներուն կողմէն, որոնք առանին հետ մէյ մէկ ման ալ կերպուր կը տանին, էն համադամ տեսակներէն։ Այս կերպով ամէնէն անանկին անգամ կը ժողվուի գոհացուցիչ գումար մը, որով կրնայ անիկայ իր հարսնեկան պիտոյքը հոգալ։

Ինչպէս կը տեսնուի, այս ամէն ծրարողութեանց միջոցին, որ և իսկ գործի ներմուծում չունի ամուսնալիք զոյգը և միշտ իր բացակայութեամբը կը փայլի։ Միայն երբ հարսնեսէն վերջ, մանչին մարձուրգայն ազգականները առանձին ուսն կուգան, առանց ձեռքերը համբուրելու և որսած նուէրները ընդունելու համար, մէջտեղ կուգայ աղջիկը, և ապա դարձեալ կը մեկուսանայ, ներքնատեսակին անկիւնը, տարեկից օրիորդներէ շրջապատուած։ Տեսանք նոյնպէս թէ երիցագոյն ազգականներու ժողովն է որ կ'որոշէ միացումը ամուսնանալիներուն։ Երիտասարդին հաւանութիւնը կը հարցնեն անկրաժեշտ, բայց որոշման մէջ, ամենէն էական կէտը անոր կամքը չեն նկատեր. որչափ ալ իրարու ուած կըրկնեն միտ թէ՝ փեսան է որ պիտի սիրէ հարսը։ Եւ ասիկա բոլորովին ապօրինի չէ, նկատելով որ երիտասարդը և ոչ մէկ աղջկան համար հակամութիւն չունենար ընդհանրապէս, և իրենները գէշ աղջիկ մը չեն ընտրեր բնակտաբար։

Փիլ անգամ կը պատահի որ ամուսնացուը ինքնին որոշէ աղջիկ մը, կամ գաղափար յայտնէ այդ մասին, և այս միայն իր մօրը, որուն կամքը չի կրնար տարբերիլ իր զաւակինէն։ Այսպէս, յանճար ընտրութեան հաւանութիւն ցոյց կուտայ երիտասարդը, միայն թէ նախագէս կերպով մը կարենայ տեսնել աղջիկը, եթէ արդէն չի ճանչնար զայն։ Անոր փնտռած յատկութիւնները իր կողակցին վրայ թուելու հարկ չկայ, ամենուրեք փնտռուածներէն տարբեր բաներ չեն ըլլար առանց, միայն ինչկատի չառներ ձեռքերը ու տաքերը, և մէջքին բարակութիւնը։ Որչափ ալ իր երդած հինաւուրց ազգերուն մէջ անգամ, նրբամէջք աղջիկներու վրայ դրուատիք ու ակնարկութիւնք կը լսուին, այդ մասին քիչ կարեւորութիւն կուտայ։ Իր մեծ փափաքը կենդանի առնել չէ այն մրջիւնի մէջք ունեցող էակները։ վանալով թերեւս, թէ մի գուցէ ուշէին ցնցումի մը ազդեցութեան ներքեւ կտրուի անոնց մէջքը... ենթադրութիւն մը, որ բոլորովին հերքելի չի թուիր։

Գալով աղջկան կամքին, կրնանք ըսել թէ այդ բնաւ դեր չունի խընդրոյն մէջ։ Անոր կամքը հարցուելը, հաղուադէպ է որ փոխուիլ մը պատճառէ իրենները որոշումին։ Աղջիկը պարզապէս գառնուկ մըն է, որ կամք չի յայտներ. իսկ եթէ յայտնէ անգամ, սակայն կը մերժուի։

Այսպէս աղջիկ մը, որ չէ թէ փեսացուն չէր հաւներ, այլ ամուսնանալու կամք չունէր, յանկարծ, տեսակ մը բռնութեամբ պիտի ըսէ՝ պատուած ըլլալով, առաջին օրէն խեղդուիլու, և ետ եկաւ իր մօրաւնը, ուր նեվրոյիտիէ բռնուած, շարունակ անընդհատ պահելէ յետոյ, եօթը տարի ետքը, վերջերս միայն ուրիշ ելաւ, և զբաղեցաւ իր օրիորդական կենդանի ուսը։

×

Ամուսնութիւնը, նշանուելէն ամիս մը վերջը կը կատարուի ընդհանրապէս Սիսի մէջ։ Բայց երբեմն կրնայ յետաձգուիլ մինչեւ մէկ տարի։ Այս ժամանակամիջոցը զոյգին ամենէն ուելի փափաքած, խանդավառ շրջանն է. զգլխիչ եղելութիւններով լի. շատ երիտասարդներ՝ իրենք են որ կ'ուզեն այս յապաղումը, որուն միջոցին երկու գերդաստաններու միջեւ, տերտ և տիրավառ յարաբերութեամբ մը, խել մը արարողութիւններէ զատ, տնական և որոշուած օրերու մէջ ալ, զգեստեղէններ և պէս պէս ընծաներ կը փոխանակուին։

Հարսնիքը կը սկսի ուրբաթ օրէն և պսակը կը կատարուի երկուշաբթի առաւօտուն։ Շատ հարուստ եղողները տակաւ, մինչեւ տասն և հինգ օր կը շարունակեն հանդէսը. Ս. Կաթողիկոսէն սկսելով, քաղաքին ամէն դասերը խնջոյքի հրաւիրելով մէյ մէկ օր։ Ապա տեղի կ'ունենայ բուն հարսնեկան հանդէսը։

Սիս Գր. Մ. Թէլլեանեան

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՄՐ. ՊԱՖՈՒՐ

ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՑ

ՏԵՍԱԿԱՆԸ ԵՒ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆԸ

ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՀԵՂԻՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Լոնտոնի Տնտեսագիտութեան Վարժարանին Ուսանողներու Ընկերակցութեան առջեւ նախորդ վարչապետ Մր. Պալֆուր հետեւեալ ճառը խօսեցաւ։ Բնաւ քաղաքականութիւն չխառնեց իր բանախօսութեան մէջ, այլ իր բոլոր ուշադրութիւնը նուիրեց միայն քաղաքական տնտեսագիտութեան խնդրոյն եւ Լոնտոնի Տնտեսագիտական վարժարանին գործին։

Մր. Պալֆուր ըսաւ թէ ուրախ է որ ուելի կ'ունենայ իր մեծ համակրութիւնը եւ հետաքրքրութիւնը ցոյց տալու Տնտեսագիտութեան Դպրոցին կատարած գործին եւ յառաջդիմութեան համար։ Այդ վարժարանը՝ իր կարիքով կը ներկայացնէ նոր, յոյժ օգտակար եւ յոյժ արդիւնաւոր շարժում մը Անգլիոյ ժողովուրդին ընդհանուր դաստիարակութեան մէջ։ Բաղաքական տնտեսագիտութիւնը իր բրօֆէսորներուն ունի բոլոր մեծ Համալսարաններուն մէջ։ Զարմանալի գործ կատարած են անոնք զարգացնելով տնտեսագիտութեան վարդապետութիւնը, առանց ո եւ է աշխատութիւն խնայելու։ Բայց որչափ որ գիտենք ո եւ է Համալսարանի կամ կրթական կեդրոնի մէջ չկայ կրթական յարկ մը՝ որ քան ամենայնի հմտագատասխանէ Լոնտոնի Տնտեսագիտական վարժարանին։ Այդ վարժարանին նպատակն է ի մի ձուլել տնտեսական եւ գործնական մարդիկը։ Նպատակ ունի դաստիարակութիւն մը տալ ամեն անոնց՝ որոնք օր մը պիտի կոչուին առանձնելու Մեծին Բրիտանիոյ վարչական պաշտօնները։ Նպատակ ունի մարդի տահմանը ընդարձակել՝ որուն չի կրնար հասնիլ ո եւ է ուսանող, որքան ալ կարող եւ աշխատասէր ըլլայ, առանց պատեհութիւն ունենալու իր նիւթին վրայ նայելու իր պաշտօնական գործին համար։ Նպատակ ունի գործերուն տալու ամենէն լաւ արդիւնքները գիտական խուզարկութեան, ամենէն ընդարձակ տեսութիւնը աշխարհի փոխառութեան վրայ, եւ կարողացնել զանոնք իրենց ամենօրեայ գործառնութեանց մեթոդները բաղդատելու ուրիշ երկիրներու մէջ գործածուած մեթոդներուն հետ։

Ինչ կը հասկնանք տնտեսագիտութիւն ըսելով իր լայն իմաստովը։ Փորձ մըն է տնկիա ի նկատ առնելու աշխարհի ճարտարարուեստական և առեւտրական գործը իր ամենէն ընդարձակ և ամենէն լայն տեսարաններուն մէջ։ Դիտնաւորապէս ինք (Մր. Պալֆուր) առիթ չէ ունեցած գործնականորէն զբաղելու տարբերգործութեամբ, վաճառականութեամբ, առեւտրով կամ ճարտարարուեստով նոյնքան ուղղակի որքան մարդ մը որ իր ապրուստը այդ կերպով կը ճարէ։ Այսուհանդերձ, յաճախ խօսեցած է անոնց հետ՝ որոնք ընդարձակագոյն և խորագոյն ծանօթութիւններ ունին ճարտարարուեստի մասնաւոր ճիւղերուն վրայ, և միշտ իր աչքին զարկած է այն դժուարութիւնը՝ որուն առջեւ կը գտնուին այդ մարդիկ իրենց փորձառութիւնները բացատրելու դիրքնք զբաղեցնող նիւթերուն քիչ մը ուելի լայն տահմաններուն մէջ, և ի վիճակի չեն ընդարձակագոյնս նկարագրելու գործնականին մէջ դիրքնք զբաղեցնող այդ նիւթերը։ Իրենց անձնական փորձառութեան լոյսով միայն կրնան տեսնել իրենց գործը, բայց չեն կրնար ներդաշնակութեան մէջ դնել զայն ուրիշ պարագաներու համար գործադրելի ընդհանուր կանոններուն հետ։ Ոչ ալ կրնան տեսնել այն ընդհանուր յարաբերութիւնները որոնք կը գտնուին իրենց գործին մասնաւոր ճիւղին և գործի միւս ճիւղերուն միջեւ։ Միւս կողմէ եւ, խորհող եւ իմաստասիրող մարդը, որ իր ժամանակը կը նուիրէ այս և ուրիշ երկիրներու տնտեսագէտներուն թանկագին գործին ուսումնասիրութեան, չունին և չեն կրնար ունենալ ո և է ուղղակի փորձառութիւն —կամ ամէն պարագայի մէջ, խիստ հազուադէպ բացառութեամբ— այն գործնական մէջթեռներուն վրայ, որոնք ընդունուած են վաճառականութեան մէջ փորձառութիւն մը որ պարբեր հասկցնել իրենց թէ այդ մէթոդները հաւասարապէս կիրարկելի էին ամէն տեղ առեւտրական, տեղատարական, երկաթուղիական գործերուն մէջ, և բոլոր միւս մեծ զբաղումներուն մէջ՝ որոնցմէ կախում ունի համօրէն աշխարհի տնտեսական բարօրութիւնը։ Հետեւաբար մեկ նժարին վրայ ունինք տեսական գիտութեանց վարդապետները որոնք պարծան, կորուկ գաղափարներով կը զբաղին, որոնք իրենց միտքը կը բացատրեն վճիռ և հասկնալի լեզուով, և որոնցմէ կրնանք ստոյգ հետեւութիւններ հանել տրամաբանօրէն։ Նժարին միւս ծայրը եւս կայ գործնականին բոլոր մանրամասնութեան խիստ մօտէն իրազեկ մարդը, որ կարող է ուղղելու ո և է առեւտրական ձեռնարկութիւն մը, կամ օգնելու անոր ուղղութեան, թէեւ իր հեռանքին մէջ բնաւ պատեհութիւն չէ ունեցած իր վարած գործը դիտելու տեսական մէջ և այդ գործին ընդհանուր երեւոյթին վրայ, մինչդեռ այս բանը պիտի ընէ՝ այն մարդը՝ որ պէտք եղածին պէս մարզուած է այն լայնագոյն ծանօթութիւններով՝ զորս տալ ու պատուաստել այս վարժարանին գործն է։

Բանախօսը կը հաւատայ որ այս Տնտեսագիտական վարժարանը հեռագոյն այս երկու հակադրդէմ բեւեռները տեսակ մը օգտակար ներդաշնակութեան մէջ պիտի դնէ։ Կը յուսայ թէ վարժարանին աշակերտները իրենց ապագայ տարբերգործին պարագաներուն տեղեակ ըլլալով հանդերձ՝ խնդրոյն ուելի հայեցողական կամ տեսական կողմին ալ պիտի հետաքրքրուին, և հետզհետէ ուելի զօրացած պիտի զգան զիրենք տնտեսագիտական օրէնքներ միշտ ուելի տեսակ յարաբերութեանց մէջ դնելու առեւրական գործնական աշխարհին հետ։

Ուսանողները այս տեսակ հետաքրքրութեանց պէտք ունին մեծապէս. բայց իրենց պէտքերը հոս չեն վերջանար։ Երբ ո և է գիտական կամ հայեցողական նիւթ ժողովրդային միջադանութեան կամ պայքարի խնդիր դառնայ Անգլիոյ պէս երկրի մը մէջ, միշտ գրեթէ ձգտում մը կայ գիտական տեսութիւնը ուղիղ կամ սխալ՝ չփոթելու բանախօսական բեմին վրայ։ Գործնականը օտարեցնելու և կամ անոր պէտքը չհաշուելու եռանդին մէջ յաճախ զանց կ'ընենք տեսականին կարեւորութիւնը։ Ասիկա թերութիւն մըն է որ նուազ պարտաւոր չէ ընդհանուր եղած ըլլալուն համար։ Թէ՛ Երեսփ. Ժողովին մէջ և թէ գիտական բանախօսութեանց բեմերուն վրայ չկարծենք թէ միշտ բառերը ուղիղ կամ ճիշդ սահմանումը կը գործածուին։ Ընդհանուր վիճաբանութեան մը միջոցին յաճախ գիտական ճիշդ բացատրութիւնները պիտի պակսին։ Գիտութիւնը եթէ բան մը կը նշանակէ, յառաջդիմական ծանօթութիւն կը նշանակէ, և գէշ տարբերութիւն մըն է դիմում ընել անխորհուրդ ամէն տեսակ հեղինակութեան, մանաւանդ երբ այդ հեղինակութիւնն ալ հիացած է։ Գիտութեան մէջ հեղինակութեան պէս բան գոնուելու չէ։ Գիտութեան մարդը կը չնչէ իր նախորդներուն թողած հիմերուն վրայ, բայց ասոնք հիմ են միայն և իր գործը պէտք է բարձրացնել խաւ առ խաւ։ Ուղղակի յառաջդիմական ծանօթութեանց կազմածը։ Հետեւաբար, այս տեսակ դպրոց մը՝ որ կենդանի չփսմ ունի օրուան իրողութիւններուն հետ, որ իր ուսուցիչներուն մէջ ունի ուսուցուած բոլոր տեսական վարդապետութիւններուն նորագոյնն և խորագոյն հմուտ մարդիկ, որոնք իրենց զբաղում ըրած են քալլ առ քալլ հետեւելու միւս ճարտարարուեստական երկիրներու մէջ եղած ամէն բաներուն, այս տեսակ դպրոց մը միմիայն պէտք չէ իրեն մէջ յամախող անհատներուն օգտակար ըլլայ, այլ մեծ ծառայութիւն կատարէ նաև ընդհանուր հասարակութեան համար։

Բանախօսը հաւատք չունի ա՛յն մարդոց վրայ, որոնք ուսումնասիրելէ վերջ թէ Ֆրանսայի և Գերմանացի, Ամերիկացի կամ ուրիշ յառաջդէմ ազգեր սա՛ կամ նա՛ ըրած են, հետեւաբար օրէնն որ սա՛ կամ նա՛ բանը միեւնոյն կերպով մեր երկրին մէջ ալ պէտք է ըլլայ։ Անգլիացիք տարբեր են, և իւրաքանչիւր օր պէտք է մնայ ինքն առանձին իր նկարագրով։ Լակուրիշ մարդու մը նմանութիւնը եղողը արժէքաւոր մարդ մը չէ. բայց սասլ չեմ ուզեր ըսել թէ մրցակից նախանձախնդրութիւնը ուելորդ բան է, և թէ ցեղային անհատականութիւնը ծայրայեղօրէն էր կատագովէմ, այլ թէ մեր պակասութիւնը ընդհանրապէս այդ ցեղային անհատականութեան ծայրայեղ ըմբռնումն է։ Եւ անտեսագիտական վարժարան մը՝ որուն վարիչներուն գործն է օ՛չ միայն բրիտանական գաղափարին առօրեայ հոսանքին հետեւիլ, այլ նոյնիսկ տեսնել թէ անչահախնդիր խորհողներ ինչպէ՞ր կ'ընեն ու կ'ըսեն Եւրոպական միւս երկիրներուն մէջ կամ Ամերիկայի մէջ, պէտք է յոյժ օգտակար հաստատութիւն մը ըլլայ Մեծին Բրիտանիոյ։

Մենք նախանձութեան կամ հնարքոտական կարողութեան մասին եւս մեզի գանգատելու մասին ալ եւս չենք մնար։ Մինչեւ իսկ երբեմն խալ կը ձեւանանք մէզի չափ կարող և դաստիարակուած մարդոց կարծիքներուն և խորհուրդներուն, որոնք իրենց ուսումը առած չեն մեր վարդապետական դպրոցին մէջ, և անտեսական խնդիրներուն չեն նայիր լոկ բրիտանական ակնոցով։ Իրաւ է որ Մեծին Բրիտանիոյ տնտեսական անտեսագիտութեան դպրոցը աշխարհի մէջ ամենէն մեծն է, բայց պէտք չէ անարգենք կամ անգիտանալ ձեւանանք սա՛ իրողութիւնը թէ այլուր եւս ամենամեծ կարողութեամբ մարդիկ իրենց միտքերը նուիրած են նոյն խընդիրներուն, թէ ա՛նպիսի եղակացութիւններու եկած են որոնք կը տարբերին անգլիական անտեսագիտութեան ուսանողութիւններէն։ Գործնական ու տեսական մարդիկը միացնելու ծառայող այս հատատութիւնը տահմանուած է առաջ բերելու այնպիսի արդիւնքներ, զորս հիմա դժուար է հաշուել, բայց որոնք անհաւանապէս պիտի ծառայեն Մեծին Բրիտանիոյ հանրութեան պէտքերուն։

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՐՕՔԻ ԺՈՂՈՎԻՆ ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ԱՐԴԻՒՆՔԸ

Ընդհանուր աշխարհի ուշադրութիւնը Ալժեզիրասի կողմը դարձած է քանի մը շաբաթներէ ի վեր։ Բայց դեռ վերջնական որոշում չկայ։ Համաձայնութեան մը պիտի յանգի՞ն արդեօք Ֆրանսա և Գերմանիա։ Վերջին լուրերուն նայելով, և նկատի առնելով Աւստրիոյ միջնորդութեան փոյթը իր զինակից Մեծ Պատերազմի դաշինքի մասին։ Մեծ Պատերազմի դաշինքը, յայտնի է թէ կացութիւնը սկսած է մտահոգութիւն պատճառել, միեւնոյն ատեն եւս համաձայնութեան մը յոյսերը վերծարձնել։ Երբ Մ. Վիլհելմ և Մ. Քոմուրա Բարթամաթի կանչով գրասենեակին առջեւ նստած ռուսերէնարանական գործը պիտի սուղ չարունակել անգլերէնարանական և ֆրանսերէնարանական պայմանագրութեանց համաձայն, Գերմանիա պիտի ընդդիմանայ, և որվհետեւ ուղղակի նոյն սահմաններուն վրայ կը խորհրդակցէին, աշխարհ ընդհանուր հետաքրքրութեամբ մը բռնուած էր և ամէն ոք կը հարցնէր թէ վիճանը ինչ պիտի ըլլայ։ Մոսկով պատուիրակին և Դեղին պատուիրակին խորհրդակցութիւնները յաճախ անպատեղութեան երկիւղը ներշնչեցին, և մինչեւ իսկ ծանուցուեցաւ թէ իրարմէ պիտի բաժնուին առանց համաձայնութեան մը գալու։ Ճգնաժամի վայրկեաններ էին անոնք խաղաղութեան համար, բայց օր մը յանկարծ իմացուեցաւ թէ Վիթթէ և Քոմուրա համաձայնած են։ Բարթամաթի այս նախընթացն է ուելի որ հիմակ ալ Ալժեզիրասի ժողովին համաձայնութեան մը մասին բաւական յոյսերը մարած չէ։ Բայց նեկատ առնուելիք պարագայ մը կայ։ Պատուիրակները Բարթամաթ ժամանեցին, երբ արդէն պատերազմիկ կողմերէն մին բացարձակապէս ցոյց տուած էր իր անկարողութիւնը, և իր ծանրային ոյժերը բոլորովին փճացած էին։ Ալժեզիրասի ժողովը գումարուեցաւ, երբ դեռ մէջտեղը ա՛չ պարտեալ կար և ոչ յաղթական։ Դիւանագիտական պայքարի մը վրայ կը դառնայ խնդիրը, և ուելի ճիշդ կ'ըլլայ նմանութիւնը, երբ Ալժեզիրասի ներկայ կացութիւնը բաղդատուի ռուս-ճապոնական պատերազմէն առաջ երկու Տէրութեանց երկարատեւ բանակցութեանց վիճակին հետ։ Ամեներ տեսեցին Ռուսիոյ և Ճապոնի բանակցութիւնները, և որվհետեւ երկուքն ալ հաւասարապէս զօրաւոր էին իրենց ուժերուն վրայ, պահանջումները և հակառաջարկները երթալով խստացուցին, մինչեւ որ վերջապէս հարկ տեսնուեցաւ ձայնը Թողուլ թնդանօթին։ Ճապոնի պատերազմի վայրերուն իր մօտաւորութեան վրայ դրած էր իր յոյսը, Ռուսիա իր եռապատիկ, քառապատիկ մեծութեան և զինուորական համբաւին վրայ դրած էր իր վստահութիւնը, և այս երկու նկատումները, —հաւասարապէս ճիշդ,— ծանր կշռեցին երկու Տէրութեանց քաղաքական հաշիւներուն մէջ, և գործակիցը միայն կրցաւ ապացուցանել տեսակցին իրականութիւնը։ Նոյն իրողութիւնը հիմակ ալ մինչեւ մէկ տահման կը տեսնուի Ֆրանսայի և Գերմանիոյ ընթացքին մէջ Մարօքեան խնդրոյն առթիւ։ Բանակցութիւնք տեղի կ'ունենան, պայքարը կը մղուի առաջարկներու և հակառաջարկներու հոսանքի մը վրայ։ Գերմանիա իր զինուորական անժխտելի առաւելութիւններուն վստահացած՝ կ'ուզէ պարտաւորել իր ախոյեանը որ տեղի տայ։ Ֆրանսա գիտակ է իր տարաբեռնութեան հանդէպ Գերմանիոյ, ասոր բարկոյս չկայ. բայց Անգլիոյ հաւանական աջակցութեան կրթած՝ միտքը դրած է տեղի չտալ իր բանաւոր դատած տահմաններէն ուելի։ Հետեւաբար, երկուքն ալ դիրար հաւատարապէս ուժով տեսնելու պարագային մէջ են. ուժի գիտակցութիւնը հաւատարապէս կը թափանցէ զիրենք, և ազդեցութեան պայքարը տակա՛ւ պատճառաւ ամենաջերմ ստատութեամբ կը մղուի Ալժեզիրասի մէջ։ Անորոշ է կացութիւնը, և Աւստրիոյ միջնորդութեան լուրը՝ որ շաբաթէ մը ի վեր մէջտեղ ելաւ՝ տակաւին գոհացուցիչ եղթի մը չյանգեցաւ։ Ընդհակառակն՝ Գերմանիա պայման դրեր է Աւստրիոյ՝ որ իր միջնորդութիւնը հիմնէ Մարօքեան ռուսական անտեսագիտութեան միջազգայնացումի սկզբունքին վրայ, և Աւստրիա ըստ այսմ պիտի առաջադէ եղեր որ Ապանիոյ և Ֆրանսայի վրայ ուրիշ երկու Տէրութիւններ ալ ուելցուին, որոնց պիտի որսի տահմանութեան պաշտօնը։ Բայց անա այս կէտն է որ պիտի մերժէ Ֆրանսա, ինչպէս մերժեց ասկէց առաջ ուղղակի Գերմանիոյ կողմէ եղած նոյն իմաստ առաջարկութիւն մը։ Աւստրիոյ միջնորդութիւնը վերջնական հանգրուանը կը թուի ըլլալ Ալժեզիրասի ժողովին բանակցութեանց։ Երեւոյթները ցոյց կուտան թէ այս միջնորդութեան անյաջողութիւնը առաջ պիտի բերէ ժողովին ալ անյաջողութիւնը։

Բայց խնդիր է թէ Ալժեզիրասի վէճը պիտի փոխադրուի՞ ի հարկէ գերման և ֆրանսական տահմանագիծին վրայ։ Միջազգային մամլոյն վերջին յայտարարութեանց նայելով, պիտի չփսմարուի. այլ միեւնոյն ատեն խնդիր է նաեւ թէ Գերմանիա և Ֆրանսա ինչպէս իրենց շահերը համաձայնութեան մէջ պիտի դնեն Մարօքի մէջ, իրենք առանձինն, երբ ժողովի մէջ չկրցան ընել նոյն բանը։ Ժողովը արդէն ինչու համար գումարուեցաւ, ա՞չ ապաքէն գերմանաֆրանսական պատերազմի մը առաջքը առնելու համար։ Եւ հիմակ եթէ ժողովը ջրուի ապարդիւն, կարելիութիւնը պիտի չըլլա՞ դարձեալ այնպէս՝ ինչպէս որ էր ժողովին գումարումէն առաջ։ Ասոր բարկոյս չկայ։ Ֆրանսա Մարօքի տահմանին վրայ իր սկսած գործը պիտի սուղ չարունակել անգլերէնարանական պայմանագրութեանց համաձայն, Գերմանիա պիտի ընդդիմանայ, և որվհետեւ ուղղակի նոյն տահմաններուն վրայ իր սկսած գործը պիտի սուղ չարունակել անգլերէնարանական և ֆրանս

քահանաներու վերստին ամուսնանալը։

∴ Ս. Էջմիածնայ մէջ փոխադրուած 6ին ծանր հիւանդութենէ մը յետոյ իր մահկանացուն կնքեց Տ. Մակար եպիսկ. Բարխուդարեան որ Նախագահ միաբան էր Երուսաղէմի։ Հանգուցեալը բացի իր վարած հոգեւոր պաշտօններէն, ունէր նաեւ գրական աշխատութիւններ։

∴ Ս. Էջմիածնի Սինոդը Բենիկ վարդապետին պաշտօն յանձնած է իբր քննիչ Թիֆլիս երթալ Հայոց կոնսիստորիային զեղծումները քննելու համար։ Սակայն Տ. Բենիկ վրդ. Ս. Հայրապետին կողմէ նշանակուած ըլլալով Պետրոպաւլովսկի Թեմական առաջնորդ ու քարոզիչ, և կարգադրուած ըլլալով որ անյապաղ մեկնի իր պաշտօնատեղին, Սինոդը որոշեց այդ քննութիւնը յանձնել Տ. Եզնիկ վրդ. Մուրատեանի։

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԸ երէկ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր։ Ներկայ էին Կրօն. Ժողովէն Տ. Տ. Գրիգորիս և Փոխանորդ Սրբազանները և Սանտալճեան Ա. քահանայ։ Քաղ. Ժողովէն Տիգրան Եսայեան, Միհրան Սեխեան, Տիգրան Տէր Ներսէսեան և Մկրտիչ Ասատեան էֆ.ները։ Ժողովին ներկայացաւ Երուսաղէմի Պատր. Փոխանորդ Տ. Եղիշէ վրդ. և վանքապատկան կարգ մը խնդիրներու առթիւ խորհրդակցութիւններ տեղի ունեցան։ Ժողովը ասոնցմէ զատ խորհրդակցութիւններ կատարեց յարաբերական խնդրոց մասին։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Ս. Պատրիարք Հօրը հետեւեալ գիրը ուղղուած է հրատարակութեան համար.—

«Ս. Աթոռոյս միաբաններէն Երեմիա Արեղայ Լէֆորեան անցեալ Ցուլիս ամսոյս վերջերն իր անձնական տկարութեան ի դարման իր թախանձանաց վրայ արտօնութիւն տուինք երեք ամսոյ համար գնալ իր ծննդավայրը (Կեսարիա) և վերադառնալ. և այդ ամիս մը եւս արտօնութիւն շնորհուեցաւ մնալու։ Յիշեալը Երուսաղէմի մը մէջ (Ս. Աթոռոյս) ոչ է պաշտօն չունենալէ զատ առանց մեզմէ արտօնութիւն առնելու ինքն իր գլխուն Եւրոպիոյ կողմերը գացեր է. այս պատճառաւ զինքը Ս. Աթոռոյս միաբանութենէն դուրս ձգած ենք. և հետեւաբար յանուն Երուսաղէմի ոչ մի պաշտօն չունենալէն զատ դուրսերն իբր միաբան ներկայանալու կամ դրամ հաւաքելու բնաւ իրաւունք չունի. ուստի կը յանձնարարուի ըստ այսմ հրատարակութիւն ընել լրագրաց մէջ ի գիտութիւն հասարակութեան»։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ Հոգաբարձութիւնը շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ Յովհաննէս էֆ. Ցակոբեան ըստ իր բարի և հնաւանդ սովորութեան այս տարի եւս 10 ծրար (810 $\frac{3}{4}$ կանգուն) չուխայ նուիրած է, Որբանոցին երկսեռ որբերուն հագուստ շինելու համար և այսու երախտապարտ թողուցած է զմեզ։

∴ Տէր և Տիկին Տիրան Այվազ իրենց վաղամեռիկ զաւկին Պ. Արմենակ Այվազի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 108 ղրուշ, իսկ Ժ. և Վ. Մաղըլէմեան Եղբարք 54 ղրուշ նուիրած են հիւանդանոցին։

ԱԶԳ.— Թոքիս Ս. Եկեղեցւոյ կալուածներէն Օրթա Քէօյ Չիֆթլիք փողոց թիւ 15 տունը որ 4 սենեակէ կը բաղկանայ, այս անգամ վերջնապէս պիտի ծախուի. արդէն 105 ոսկի առաջ կայ. գնելու փափաքող և աւելի առնողը մինչեւ 15 օր պէտք է դիմէ Բասիմ փոշտ խան թիւ 18 ժամ 4էն ետքը։

ԹԱՂ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ
Կեսիկ փաշայի

1—4

«ԾԱՂԻԿ»

ԿԻՆԵՐՈՒ ՀԱՆԴԷՍԸ

ԹԻՒ ՔՍԱՆԸՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

Ծաղիկ կանանց յառաջ պատկերազարդ շաբաթաթերթին 25րդ թիւը հրապարակ կ'ելլէ այսօր ճոխ եւ շահեկան պարունակութեամբ։

Յօդուածներ ունին՝

Օր. Հայկանոյշ Մառք.— Զինական Ֆէմինիզմ։ Օր. Զապէլ Մոմճեան.— Թշուառութեան օր մը։ (Թէ ինչպէս հարուստ կին մը կը ծախէ մարաշկան ըլլալու համար.— Ի՞նչ կը շահին օրական Բարիզի մարաշիկները)։ Տիկ. Սաթենիկ Տէր-Բարթող.— Գրիչը և կաղամարը։ Օր. Մարի Պետրոսեան.— Եղբայրներ (Պարին դէմ)։ Օր. Նինի.— Նինիին Օրագիրը։ Օր. Էլզա.— «Կիները Ա. Պոլսոյ մէջ» Բաց նամակ Օր. Վարդուհի Մեհրամերճեանին։ Օր. Մաքիս Աստուածատուր.— Թէ ինչպէս պէտք է ամուսնանալ։

Ծաղիկի այս թիւը կը պարունակէ նաեւ գեղեցիկ լուսանկարը Տիկին Ե. Ամիրեանի, Բարիզցի նշանաւոր Հայ արուեստագիտուհիին, որ առաջին մրցանակը շահած է Երաժշտութեան մէջ, Ֆավիենայի կողմէ։

ՄԵՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Ա. ՍՈՂԻԿԵԱՆ ԷՖ. (Կարին).— Բաժնեգիններ կրնաք ուղղակի մեր հաշւէն ուղղել Օսմ. ժանտարմայով։

Տէր եւ Տիկին Տիրան Այվազ եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Մանուկ Կիւլլապեան, Աբիկ եւ Վահրամ Էֆէնտիֆ Կիւլլապեան, Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Փափազեան իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն ամէն անոնց՝ որ հաճեցան ներկայ գտնուիլ վաղամեռիկ

ԱՐՄԵՆԱԿ Տ. ԱՅՎԱՏԻ

յուղարկաւորութեան եւ իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին այս տխուր առթիւ։

ԿԵԱՆՔԸ ԱՌԱՆՑ ՀԱՒԱՏՔԻ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՔԱՐՈԶՆԵՐ

Գրեց
Ներսէս վրդ. Դանիէլեան

Սոյն հոգեշունչ գրուածքէն, որ 2000 օրինակ տպուած էր. քիչ ժամանակի մէջ սպառած և հազիւ 250 օրինակ մնացած է։ Ներկայ տօնական օրերուն մէջ կը յանձնարարուի հաւատացեալներու սոյն օգտակար գրքին ընթերցումը։ Կը գտնուի բոլոր հայ գրավաճառներուն քով, մասնաւորապէս գրավաճառ Յովհաննէս էֆէնտի Գըլըճեանի քով։

Գինն է 7 դահեկան

2—10

ԿՈԼՏԷՆՊԵՐԿ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Այս կիրակի, ժամը 8ին (Ր. Թ.) Թեփէպաշիի սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ նուագահանդէս մը, զոր կազմակերպած է ջութակի ծանօթ ուսուցիչ Իգ. Կոլտէնպերկ։ Պիտի մասնակցին ուսուցչին աշակերտները։ Ճոխ յայտագիր մը կայ, որուն աւարտումէն վերջ պարերը պիտի սկսին և պիտի տեւեն մինչեւ գիշեր։ Գին՝ այրերու համար՝ 20 ղրշ., կիներու՝ 10 և դպրոցականներու 5 ղրուշ։

ՏՕՔԹ. ԳԱՌԼՕ ՑԱԿՈԲԵԱՆ
Ազդը կարդացէք Դ. երեսը

ՓԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

7 Մարտ 1906

Ֆրանս. 3%	(3% Français)	99	55
Օսմ. Միացեալ	(Ot. Nv. Unif.)	94	90
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	143	—
Պանք Օթթ.	(Banque Ott.)	638	—
Օսմ. Մաքս. Նոր փոխառ.		—	—
Պոլիս Գարա-Այտըն		668	—
Ռէժի	(Tab. Turcs)	—	—
Թրանսվալ	(Transvaal)	54	50
Սպանիական		—	—
Ռուսական 3%		—	—

ՆԵՐՔԻՆ

ՄԱՔՍԱՏՈՒՆՆԵՐԸ.— Պաշտօնական Ջերիդէն մը հետեւեալները կը ծանուցանէ.—

«Մաքսատանց պաշտօնեաներու տարբեր և գործողութիւնները միշտ քննելու պաշտօն ունեցող քննիչներու տեղեկագրէն յայտնի եղած է թէ, մաքսատունները ժամանած ապրանքներու նկատմամբ մաքսային գործողութիւնները դիւրացնելու նպատակով թէեւ իր վաղուց անոր ամէն տեսակ միջոցներ ձեռք առնուած են և պաշտօնեաներուն՝ ժամանակին իրենց գործին գլուխը գտնուիլն ալ պատուիրուած է, սակայն վաճառականներու ներկայացուցիչներէն շատերը ժամանակին մաքսատունները չեն դիմեր և ուշ ատեն հասնելով իրենց առանձինք ապրանքներուն գործողութիւնները կը յապաղեն։ Արդ, մաքսային վերատեսչութեան մէջ զեկոյցին համաձայն կը ծանուցուի թէ, որպէսզի ասկէ վերջ որ և է յապաղում տեղի չունենայ, իւրաքանչիւր վաճառական անձամբ և կամ իր ներկայացուցիչը պէտք է կանուխ, այսինքն առաւօտ ժամը 2էն առաջ մաքսատունները դիմեն իրենց յառաջ ապրանքները առնելու համար։

∴ «Մաքսային վերատեսչութեան մէջ զեկոյցին վրայ կը ծանուցուի թէ Տրապիզոնի ճամբով պարսկական երկիրներէ և Պաթումէն բերուած թրանզիթ գործերուն մաքսային գործողութիւնները, որոնք մինչեւ հիմա մասամբ Պոլսոյ ներքին ապրանքներու և մասամբ ալ օտար ապրանքներու մաքսատանց մէջ կը կատարուէին, մի միայն Պոլսոյ օտար ապրանքներու մաքսատան մէջ պիտի կատարուին։ Այս որոշումը պիտի գործադրուի յառաջիկայ մարտ 1էն սկսեալ»։

ՍԱԿԱՐԱՆԻ ԺՈՂՈՎԸ.— Երէկ, Ղալաթիոյ Սակարանին ժողովը գումարուեցաւ նախագահութեամբ Պորտոյի քոմիսէր Վեհմ. Օսման Նուրի պէյի։ Գաղտնի քուէարկութեամբ, առաջիկայ ելմտական 1322 տարւոյն համար, Սակարանի Խորհուրդին անդամ ընտրուեցան, Մոիզ Պէնզօնանա, Ավրամ Քոհէն, Թիմոլէոն Ֆրանչէթթի, Երասիմօ Մօլֆէսի, Միլթիատի Քրոքոտիլօ, Արշակ Սալլըխանեան և Նիքօլա Սարանտի էֆ.ները։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆՈՒՀԻԻՆ ՄԱՀԸ.—Երէկ գրած էինք մահը ֆրանսական դեսպան Մ. Քոնսթանի կնոջ։ Բարիզէն կը հեռագրեն թէ նախագահ Մ. Ֆալիէռ և կինը ցաւակցական այցելութիւն տուին Մ. Քոնսթանի։ Պոլսոյ օտար դեսպանները ֆրանսական դեսպանատուն երթալով ցաւակցութիւն յայտնեցին։ Տոմար մը դրուած է դեսպանատան մէջ, ուր այցելուները կ'արձանագրեն իրենց անունները։ Տիկին Քոնսթանի յուղարկաւորութիւնը այսօր կը կատարուի Սամաթիոյ մէջ։ Այս առթիւ զինուորական արարողութիւն մը պիտի կատարուի այսօր ժամը եւրոպական 11ին ֆրանսական դեսպանատան մէջ։

ՊԱԿԱՍ ՀԱՑԵՐԸ.— Թաղապետութեան 9րդ շրջանակին (Սկիւտար) մէկ ծանօթութենէն յայտնի կ'ըլլայ թէ անցեալ տարի Մարտ մէկէն մինչեւ ներկայ ամսոյ 15ը Սկիւտարի մէջ, գրաւուած են 37,710 օխա պակաս հաց։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ դեսպանատան խորհրդական Մ. Սթրենկ Քոլեմպիոյի դեսպան անուանուեցաւ։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐԸ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց ժամ առաջ վճարել՝ Մախսուսէի շոգենաւերը շուտով նորոգելու մասին հարկ եղած գումարը։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Իտալիա Վիքթոր-Էմմանուէլ Թագաւորը Իտալական Թագ պատուանշանին հրամանատարութեան կարգը նուիրեց մեր մեծարգոյ պաշտօնակից Լեւանթ Հէրալտի արտօնատէր իրաւագիտութեան Տօքթոր Լէվիս Միցրիի։

ՄԵԾ-ԿՂԶԻԻՆ մէջ օճախիկ մը հաստատելու համար Մ. Ֆրէնքօ 1500 կանգուն գետին մը նուիրած է։ Շինութեան ծախքը՝ 560 ոսկի, արդէն հանգանակուած է։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ Անկելանոցին մէջ հաստատուեցաւ մեքենական մեծ լուացարան մը, ուր խիստ աժան և անմրցելի գնով ճերմակեղէններ կը լուացուին, առողջապահական վերջին պայմաններուն համաձայն։ Լուացարանը պատրաստուած է գիտական վերջին դրութեամբ, որ ճերմակեղէնները պահպանելով մաքրութեամբ լուալէ ետք, անոնք անմիջապէս կը չորցնէ տաք օդով։ Ամէնէն հին ճերմակեղէնները անգամ չեն պատռուիր այս լուացումէն, քանի որ հոն փոխանակ ճերմակեղէնները պրկելու, զանոնք կը քաշեն օդի ճնշումով, ոչնչացնելով ամէն կարգի հիւանդութեանց մանրէները։ Այս լուացարանը կ'ընդունի դուրսէն, մասնաւորաբար դպրոցներու և կիներու յատուկ ամէն տեսակ ճերմակեղէններ զորս կը լուայ, կ'արդուկէ և ի հարկին կ'օծլայ։ Հետեւաբար տանտէրեր կ'ուզեն թէ՛ խնայողութեամբ և թէ հիւանդութեանց զերծ ու առողջապահիկ պայմաններու մէջ լուալ իրենց ճերմակեղէնները, ինչպէս նաեւ փոխել, զանոնք պատահական անտեղիութենէն, պէտք է դիմեն յիշեալ մեծ լուացարանին Բերայի մէջ, Սագըզ Աղաճ փողոց, թիւ 15։ Անգլիական ոճով։— Պանդոկներու համար, փոքր 100 կտորը 20 ղրշ., մեծ 100 կտորը 40 ղրշ. արդուկուած ըլլալու պայմանաւ։ Տուներու համար 12 կտոր փոքր առարկայ առանց արդուկի 2 ղրշ. 12 կտոր մեծ, առանց արդուկի, 4 ղրշ. 12 կտոր փոքր՝ արդուկուած, 3 ղրշ., 12 կտոր մեծ՝ արդուկուած 6 ղրշ.։ Բոլորի համար, մէկ օձիք 5 փարայ, մէկ յոյն օձիք 10, մէկ կրծանոց՝ 20. մէկ շապիկ՝ 30, մէկ զոյգ ձեռնոց՝ 10, մէկ ժիլէ՝ 60, մէկ թիւլ վարագոյր՝ 80, մէկ ճէճիմ՝ 100, մէկ վերմակ՝ 200 փարայ։

ԿՈՊԵՐՆԻԿ ԷՖ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ շնորհակալութիւն կը յայտնէ Սկիւտարի Աղքատախնամին, և մանաւանդ Տքթ. Բարաղամեան էֆ.ի, որ անձնուիրաբար դարմանեց իր կինը, ծննդաբերութեան անտանելի ցաւերէն փրկելով զայն։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՍՆԱՆԿ.— Առեւտրական Բ. դատարանը սնանկ հռչակեց, Բերա, Նիքօ Գալըպըրըմ, վաճառական-դերձակ Լէճոնը։ Պարտքը 3000 ոսկի է։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ Ատեանը, կրկին անգամ դատեց ոստիկան-զինուորութենէ վտարուած Պէհճէթ անուն անձը, որ բանտարկեալ մը մասին արձանագրութիւններ եղծած ըլլալուն համար 15 տարուան բերդարգելութեան դատապարտուած էր։ Վճռաբեկ ատեանը թէեւ բեկած էր այդ վճիռը, բայց եղեռնադատ ատեանը վերահաստատեց զայն։

ԲԵՐԱ, Պօն-Մարշէին քովի հրդեհին մէջ, ապահովագրական ընկերութիւնները 3160 ոսկի վնասուած են։

ԱՐԿԱԾ.— Երէկ առտու կամուրջէն մեկնող Գաղքիպալի շոգենաւը Սարայ Պուրնուի մօտերը զարնուեցաւ նաւակի մը և ընկղմեց զայն։ Նաւակին մէջ գտնուողները թէեւ ծովը թափեցան, բայց կարելի եղաւ ազատել զանոնք անմիջական օգնութեանց շնորհիւ։

ԱՆԽԻՂՃ ԹՈՌ ՄԸ.— Մուտանիայի մէջ Հաճի Սթրաթի անուն երիտասարդ մը՝ 22 տարեկան, վերջերս ծեծեց իր մամը՝ 80 տարեկան կին մը, զոր յետոյ պատուհանէն վար նետեց։ Խեղճ կինը մեռաւ։ Ոճրագործը ձերբակալուեցաւ։

ԵՐԳԻԶՈՒՀԻԻ ՄԸ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.— Ռուսահայ հանրածանօթ երգչուհի Օր. Պապայեան ոճիրի մը զոհ գացեր է, որուն մանրամասնութիւնը դեռ չէ հասկցուած, բայց նախանձախնդրութիւն կը կարծուի։ Օր. Պապայեան Պետերբուրգի Կայսերական Օբերայի թատրոնին երգչուհին էր, առաջուց Երաժշտանոցէն վկայեալ։ Պետական բարձրագոյն շրջանակներու մէջ իսկ գովեստի կ'արժանանար, այնքան անմոռանալի էր իր արուեստը։ Բնիկ Աստրախանցի էր, ուր կ'ապրէին իր ծնողքը։ Դեկտեմբեր ամսուն իր մօր ծանր հիւանդութեանը առթիւ հոն փութաց ուր իր գրկին մէջ աւանդեց մայրը հոգին։ Այս տխուր դէպքէն քանի մը օր ետքը, Դեկտ. 30ին, երբ իրիկուան մը իր հօր հետ սեղանատանը նստած թէյ կը խմէր, երեք անծանօթ մարդիկ եկան, Պապայեան հայրը հարցուցին, և թէ՛ հայրը և թէ աղջիկը գործին՝ գլխէն վիրաւորելով հատու երկաթի կտորներով։ Հայրը քանի մը օր ետքը մեռաւ, իսկ Օրիորդը գրեթէ մէկ ամիս տանջուելով մեռաւ։ Ոճրագործները ձերբակալուած են։ Յուղարկաւորութիւնը շատ արտասովոր եղեր է, նախագահութեամբ Աստրախանի Առաջնորդ Արիստակէս եպս. Սեդրակեանի։ Ներկայ եղեր են նաեւ բազմաթիւ Ռուսեր և Հրեաներ։

ԲԱՄՊԱԿԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ԼԻՎԸՐՓՈՒԼ, Մարտ 6

Մյս.-Ցնս. 5.73 բնս. Օգս.—Սեպ. 5.75 բ.
Ցլս.-Օգս. 5.78 » Հկտ.—Նոյ. 5.66 »

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԱՏՐԻՏ, 6 Մարտ.— Ալճեզիրասի ժողովին նախագահ Ալմօտովարի դուքսը, շաբաթ օրը, Ալճեզիրասէն ճամբայ պիտի ելլէ դէպ ի Մատրիտ, Բաթթէնպերկի Թագուհւոյն ու Թագուհիին համար կատարուելիք ընդունելութեանց ներկայ գտնուելու։

ԲԱՐԻԶ.— Ժողովին մասնաւոր մէկ յանձնախումբը պատրաստելու վրայ է վերջնական համաձայնութիւնը, կ'ըսեն Ալճեզիրասէ եկած լուրերը։ Այս համաձայնութիւնը պիտի կազմուի ֆրանսական, գերման, ռուս և մարոքեան պատուիրակութեանց ներկայացուցած ծրագիրներէն։ Համաձայնութիւնը գլխաւորաբար հիմնուած պիտի ըլլայ ռուս պատուիրակութեան ներկայացուցած վերջին ծրագիրին վրայ։ Պերլինէ կէս պաշտօնական աղբիւրէ կը հեռագրուի «Թան»ի թէ կացութիւնը բարւոքելու վրայ է։ Առաւօտեան լրագիր մը կը յայտնէ աւելի վստահեցուցիչ լուրեր, և կ'ըսէ.— «Այսօր կրնանք խոստովանիլ թէ ամսոյս 4ին մեծ մտահոգութիւն կը տիրէր հոս, վասնզի Հաւաս հեռագիր եկաւ Արտաքին գործոց նախարարութեան թէ Մարոքի ժողովը խզուելու մօտ է։»

ԱԼՃԵԶԻՐԱՍ.—(Հեռագիր Հավասի).—Ժողովին ռուս երկրորդ պատուիրակ Մ. Պաքարաթ իր անձնական կարծիքները յայտնեց Մարոքի խնդրին վրայ։ Ցայտարարեց թէ անհրաժեշտ է բարեկարգութիւնը հաստատել Մարոքի մէջ և Սպանիոյ ու Ֆրանսայի կ'իյնայ այս պաշտօնը կատարել։ Մ. Ռատովից պատասխանեց թէ Գերմանիա պատրաստ է ընդունելու ամէն առաջարկ, որ կը յարգէ Էմիրին վեհապետական իրաւունքները, բաց դրան քաղաքականութիւնը և Մարոքի մէջ տէրութեանց հաւասարութեան սկզբունքը։

ԼՈՆՏՈՆ.—Լաֆանի գործակալութիւնը կ'ըսէ թէ Մալթայէ Հիւսիսային Ծով կանչուած մարտանաւերը փորձեր պիտի կատարեն, և հրաման պիտի ընդունին պտոյտ մը կատարելու Միջերկրականի մէջ, մինչեւ Աթէնք։ Այս պտոյտէն վերջ, անգլիական Ծովակալութիւնը այդ մարտանաւերը իրենց նախկին կայանները դրկելու կողմն է։ Այս նոր կարգադրութիւնը հաղորդուեր է եղեր գերման կառավարութեան։

—Շատ կը խօսուի այն իրողութեան վրայ թէ արտաքին գործոց նախարար Մ. Տելքասէ ներկայ եղաւ Էտուարտ Թագաւորին կողմէ անգլիական դեսպանատան մէջ տրուած հացկերոյթին։ Էտուարտ Թագաւոր առաւօտուն Պիարից մեկնեցաւ, ուր պիտի տեսակցի Ալֆոնս Թագաւորին և Պաթէնպէրկի իշխանուհիներուն հետ։

— Քրէտի Լիոնէ բաժնեգրերը ժողովի հրաւիրուեցան մարտ 24ին համար։ 1905ին գոյացած զուտ շահն է 23,505,000 ֆր., իսկ շահաբաժինը 25 ֆրանք իւրաքանչիւր բաժնեթուղթի։

ՊԵՐԼԻՆ.— Մօրկէն Պօսթ կը ծանուցանէ թէ Մոնաքօի իշխանը Պերլին կ'երթայ տեսակցութիւն մը կարգադրելու համար Մ. Ֆալիէռի և Վիլհէլմ Կայսեր միջեւ՝ առաջիկայ գարնան Մարսէյլի մէջ կազմուելիք ծովային գիտութեանց ցուցահանդէսին առթիւ։

☛ Կարդալ Մահմուտ Փաշա, Խ. ՓԵՍՅԵԱՆ դեղատան եւ ձկան իւղի ազդը Դ. երեսը

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ՔՈՆՍՈԼԻՏԷ

Երէկ իրիկուան գոցուելու	Օ.Ո.	102.38½
Երէկուան էն բարձր գինը	»	103.39½
» էն վար գինը	»	102.32

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուան գոցուելու	ֆր.	140.75
Երէկուան էն բարձր գինը	»	141.—
» էն վար գինը	»	140.25

Շիրքէթը Խայրիէ	Օ.Ո.	36.—
Միտիլլի Պանքա		6.—
Սելանիկի »	ֆր.	194.—
Քամէրօթալ	Ա.Ո.	10.03
Քարատաղ Բրէվիլէժէ	ֆր.	136.—
» Օրտինէր	»	116.—
Իզմիրի քարափ	»	595.—
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	Օ.Ո.	4.17
Թրամվայի բաժնեթուղթ	»	7.55
» պարտաթուղթ	ֆր.	486.—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	292.—
Անատոլ. Երկ. բաժնեթ.	Ա.Ո.	18.37
Քարափ Կ. Պոլսոյ	ֆր.	517.—
Քրէտի Ֆոնսիէ էմիսս. 1886		334.50
» « » 1903		272.75
Թրանսվալ		51.—

ՑՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

Ցունական փոխառութիւն	ֆր.	264.—
Պանք Նաս. Գրէս.	»	433 50
» » » Նոր	Օ.Ո.	4.05
Լաւրիոն	ֆր.	57.—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. ոսկին 100 ղր.-էն	ղր. ֆր.
Ֆրանսական ոսկի	87.19
Անգլիական ոսկի	109.39
Բէլ	90 20
Մէճիտիյէ արծաթ	108.01
Ռուսական թղթադրամ	8 66
Քրիւէց	51.—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոնի վրայ չէք	ղրշ.	110.—
Բարիզի » »	ֆր.	22.86¼
Վիէննայի » »	քուրօն	21.89
Պերլինի » »	մարք	18.65

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

6 Մարտ 1906

Ֆրանսական Ռանթ 3%		99.50
Օսմ. միաց. գանձ. 4% բաց		94.60
» » » գոց		94.67
Ռումէլիի երկաթուղի	ֆր.	142.50
Ռէժիի պարտաթուղթ	»	407.—
Օսմանեան մաքս	»	482.—
Օսմանեան Պանքա	»	635 —
Քրէտի Լիոնէ	»	1134.—
Բարիզի Պանքա	»	1545.—
Աւստրիական Ռանթ	4%	100.20
Իտալական »	5%	105.20
Ռուսական »	4% 1901	82.05
Սպանիոլ. արտ. փոխ.	4%	94.15
Պոլիս Քարա Այտըն	ֆր.	648.—

ԼՈՆՏՈՆԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

6 Մարտ 1906

Անգլիական Ռանթ	90.37
Օսմ. Միաց. Գանձ. բաց.	93.37
» » » գոց	93 63
Օսմ. Պանքա	15.37
Պուլկարական 1892	101.50
Ռուսական 4% 1888—89	83.—
Ցունական Ռանթ	42.75
Չարթէրտ	1.65
Թրանսվալ	1.93
Ռանտմայն	5.81
Ճափոնական 4%	89.—

ՊԵՐԼԻՆԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

6 Մարտ 1906

Գերմանական 3%	88 50
Օսմ. Միաց. Գանձ.	92 90
Օսմ. փոխառութիւն 1903	88 40
Ռումէլիի երկաթուղի	143 75
Ռուսական 4% 1902	82.80
Անատոլ. Երկթ. Պարտ. Ա.	103.10
» » » Բ.	103.—
» » Բաժնեթ. 60%	129.—

ՀՐԱՆՏ ԴԱՄԻԱՆՈՍԵԱՆ

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԲՈՒՂԵՒՈՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ — 21

ԳՐԵՑ ԺՈՒԼ ՎԵՐՆ
ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ ՍԻՄՈՆ ՉԷՕՄԼԷՔՃԵԱՆ

Արտառոց Կտակ Մը

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Զ.

ՔԱՐՏԷՍԸ ՇՐՋԱԲԵՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆՈՒԱԾ

Ո՞վ էր այդ Գ. Գ. Զ. Ն. որ Ուիլեմ Հիբէրբոնի կողմէ ընտրուած էր իբրեւ եօթներորդ խաղացող։ Շիքակոյի մէջ կը բնակէր արդեօք։ Տիար Թոռնպրօք գիտէ՞ր թէ ի՞նչ վերաբերում պիտի ունենար անոր հանդէպ։ Կտակագրին յաւելուածը կը տրամադրէր որ այդ մարդուն անունը ա՛յն ատեն միայն պիտի յայտնուէր երբ խաղը շահէր։

Անտարակոյս այս մանրամասնութիւնները Իլլինոյցիներուն մաքերը կ'զբաղեցնէին, և գործը աւելի էր հետաքրքրական։ Արդ, քանի որ այս անձը չէր կրնար իր հաւանութիւնը յայտնել խաղընկերներուն առաջարկութեան, կարելի չէր հետեւանք մը առնել անոր, նա՛ն իսկ եթէ նոտար Թոռնպրօքն իր հաւանութիւնը տար։

Ուրեմն կը մնար սպասել քաղաքներու առաջին նետուածքին, որուն արդիւնքը պիտի հաղորդուէր Ապրիլ 30ին, Օտիթօրիում թատրոնին սրահին մէջ։ Մարտ 25 ըլլալով, տակաւին վեց օր կար և Նուազեալ Եորբերէն, որ ամէնէն վերջը պիտի մեկնէր և միւս չորս հոգիները մեկնման պատրաստութիւններ տեսնելու ժամանակ ունէին։ Կը հաստատուէր երբ ըսենք թէ այն որ ամէնէն առաջ ճամբայ պիտի ելնէր, ամէնէն քիչ զբաղած էր ճամբու պատրաստութիւններով։ Մաքս Րէալ կարծես թէ տանը բաներուն վրայ չէր մտածեր իսկ։ Երբ Տիկին Րէալ, որ Քէպէքէն եկած էր և այժմ կը բնակէր Սաութ Հալսթէտ Սթրիթի տանը, այս մասին խօսք կը բանար իր զաւկին։

— Տակաւին ժամանակ ունիմ, մայր կը պատասխանէր։

— Բայց ո՛չ, շատ ժամանակ չունիս, տղաս։

— Եւ յետոյ, մայր, ի՞նչ հարկ կայ այս այլանդակ արկածախնդրութեան մէջ նետուիլ։

— Ինչպէ՛ս, Մաքս, չե՞ս ուզեր բախտդ փորձել։

— Այսինքն խաղաղ միլիոնատէր մը ըլլալ։

— Անշուշտ, կը շարունակէր պատուական կինը, որ կ'երազէր իր զաւկին համար ինչ որ ամէն մայր կ'երազէ, այսինքն իր զաւակը երջանիկ տեսնել։ Պէտք է որ ճամբու պատրաստութիւններդ տեսնես։

— Վաղը, սիրեցեալ մայր, կամ միւս օր, մեկնումիս առջի օրը։

— Բայց, տղա՛ս գոնէ ըսէ թէ ի՞նչ մտադիր ես տանելու միասին։

— Վրձիններս, ներկի տուփս, կտաւներս։

— Մտածէ որ կրնաս Ամերիկայի մէկ ծայրը ղրկուիլ։

— Ի՞նչ կ'ըլլայ, կը պատասխանէր Մաքս, պայուսակով մը կրնամ աշխարհիս շրջանը ընել։

Անկարելի էր ուրիշ պատասխան առնել, և Մաքս Րէալ կը դառնար իր աշխատանոցը։ Բայց տիկին Րէալ միտքը դրած էր որ հարստութիւն չմերժելու այնքան գեղեցիկ առիթ մը կորսնցնել պիտի չտար իր զաւկին։

Գալով Լիզի Ուէկի, անիկա ժամանակ ունէր ճամբու պատրաստութիւնները տեսնելու, քանի որ Մաքս Րէալէն տասը օր ետքը միայն պիտի մեկնէր։ Եւ ասոր համար էր որ գանգատ կը յայտնէր իր ընկերուհին Օվիտա Ֆոլի։

— Ի՞նչ դժբախտութիւն, խեղճ Լիզի, որ հինգերորդ մեկնողը պիտի ըլլաս, կ՛ըսէր։

— Հանդարտէ, սիրելի բարեկամուհի, կը պատասխանէր աղջիկը։ Հինգերորդ ըլլալն ալ աղէկ է կամ գէշ։

— Մի՛ ըսեր ատանկ, Լիզի։ Ատանկ գաղափարներ մի՛ ունենար։

— Տեսնենք, Օվիտա, աղէկ նայէ երեսս։ Լըջօրէն կը հաւատա՞ս որ ....

(Շարունակելի)

1406
Կանխապէս 50 ղրուշ
Այժմ 3 ղրուշ

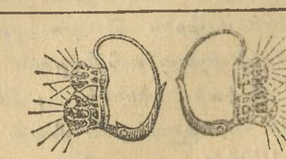

1906
Կանխապէս 50 ղրուշ
Այժմ 3 ղրուշ

610
Կանխապէս 50 ղրուշ
Այժմ 3 ղրուշ

405
Կանխապէս 50 ղրուշ
Այժմ 3 ղրուշ

ԻՆՉ ՈՐ ԱԼ ԸԼԼԱՅ ԳԻՆԸ

ՄԵՐ ՄՆԱՑԱԾ ԲՈԼՈՐ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԸ ՊԷՏՔ Է ԾԱԽՈՒԻՆ

ՈՐՈՎՀԵՏԵՒ ՄԱՐՏ 31ԻՆ ՍՏԻՊՈՒԱԾԵՆՔ ԹՈՂՈՒԼ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ԹԷՅԹՍԻ ԱԴԱՄԱՆԴՆԵՐՈՒՆ

ՈՐ ՀԻԱՑՈՒՑԱԾ ԵՆ ԱՇԽԱՐՀԸ

ՆԱԽԱՊԷՍ 50 ՂՐՈՒՇ
ԻՍԿ ՄՆԱՑԱԾԸ

3

ՂՐՈՒՇԻ
ՄՕՆԹԻՒՐՈՎ ՄԻԱՍԻՆ

ԹԷՅԹՍ ԱՄԵՐԻՔԵՆ ՏԱՅԱՄՆՏ ԲԷԼԷՅՍ

288 ԲԵՐԱ ՇԻՏԱԿ ՃԱՄԲԱՅ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ, ԲԵՐԱ ՇԻՏԱԿ ՃԱՄԲԱՅ, 288

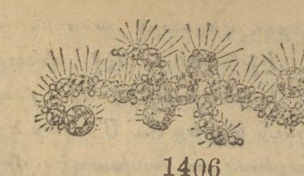

1406
Կանխապէս 50 ղրուշ
Այժմ 3 ղրուշ

611
Կանխապէս 50 ղրուշ
Այժմ 3 ղրուշ

1255
Կանխապէս 50 ղրուշ
Այժմ 3 ղրուշ

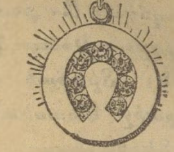

810
Կանխապէս 50 ղրուշ
Այժմ 3 ղրուշ

ՏՕՔԹ. ԲԱՐԱՂԱՄԵԱՆ

ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ—ԿՆԱԽՕՏԱԲՈՅԺ

Բարիզէ Մայրաքաղաքս վերադարձած ըլլալով՝ իրեն դիմող հիւանդները կ'ընդունի իր բնակարանը, Բերա, Կալաթա Սէրայ, Սող-Սօլ փողոց թիւ 21 ամէն օր, ժամը (Ը. Թ) 7—10։

Իսկ աղքատները ձրիաբար կը դարմանէ։ 30—25

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք. ԱՅՑԵԼԵՑԷՔ, ՓՈՐՁԵՑԷՔ

Նրիաաարդների ճշմարիտ բարերարութիւն

ՏՈՔԹ. ԳԱՌԼՕ ՑԱԿՈԲԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԱՓՐՈԴԻՏԵԱՆ ԵՒ ՄԻԶԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Ամէն օր, բաց ի Կիրակի օրերէն կը գտնուի Պէրպէրեան դեղարանը, Կէօք Փաշա Պոչի ժամը 3էն մինչեւ 6, եւ Պանկալթը Մերճանպէյեան - Պիանքի դեղարանը ժամը 7էն 11։

Ուրբաթ օրերը ձրի

երկու դեղարաններուն մէջ ալ

Տոքթ. Գառլօ Յակոբեան, իր բազմամեայ փորձառութեամբ և եւրոպական ամէնէն նշանաւոր բժիշկներուն կիրարկած մեթոտներով, արագապէս և առանց ո և է հետք թողելու կը դարմանէ ամէն տեսակ ափրոդիտեան ախտերը, ինչպէս ջերմամիզութիւն (պէլ սօղուգ գլուգ), կուր միլիդեռ, սանկր մու և սիֆիլիս (ֆրէնկի), ետևամանաուաթիւն, երազափորձութիւն, առնական անկարողութիւն, և մանաւանդ երիտասարդներու և ծերերու յատուկ դժուարամիզութիւն (ռըդրէսիսման բունպրալ եւ Իպերդրոֆի տը բրոսդադ)։

Եւրոպայէ բերել տուած նորանոր գործիքներով, վերջինխել հիւանդութեանց յատուկ ամէն տեսակ վիրահատական գործողութիւն կը կատարէ արագ և առանց ցաւ պատճառելու։

Մանրադիտական (միքրոսքօփիք) քննութիւնք ափրոդիտեան ախտերու մասին և անոնցմէ զերծ մնալու միջոցներու կիրարկում։

Աւելորդ չէ ըսել թէ առաջին այցելութիւնը միշտ ձրի է։ 1—50

کمال
جلیك شرولی

ՔԷՄԱԼ ՉԵԼԻՔ ՇՈՒՐՈՒՊՈՒ

Անարիւնութիւնը գլխաւոր պատճառն է նիհարութեան. անարիւնութիւնը հետեւանքն է արեան մէջ գտնուած երկաթին նուազութեան. ՔԷՄԱԼ ՉԷԼԻՔ ՇՈՒՐՈՒՊԸ ամէն տարիքի և ամէն կազմի անարիւնութիւնը կը բուժէ։ Հետեւաբար յիշել չէլիք չուրուպն կը յանձնարարենք հիւծախտի, խոլի ենթակայ եղողներուն, մեղոյին կազմուածք ունեցողներուն և արտ անձկութենէն տառապողներուն, արեան աւրուելէն յառաջ եկած մարթի հիւանդութեան ենթակայ եղողներուն և Ֆրանկախտէ տառապողներուն։ Կը պատրաստուի Սուլթան Պայազիտ Մէհմէտ Քէմալի դեղարանը, ուր կը գտնուի գլխաւոր մթերանոցը։ Կը ծախուի նաեւ Սուլթան Համամ Եսքէնազի և Նոր Նամակատան դէմ Նազարեան և Մինթաննեան էֆ.ներուն դեղի մթերանոցներուն մէջ. 1—20

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻ
ՆԻՒԹԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
Դիմել՝ Օ'ԶԱՈՒԹԻՒԲԼԸ ՏԸ ՊՕ'ԶԱՌ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
(Ա. Մ. ԳԱՐԻՊԵԱՆ)
44, Եւրոփէք Գալըրըյ, 44
ՂԱԼԱԹԻԱ, Կ. ՊՈԼԻՍ 14—15

ՁԿԱՆ ԻՒՂԻ ՊԷՏՔ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ ՄԸ

Գիտութիւնը այսօր ի'նչ ճշմարիտ հրաշալիքներու տկանատես եղած է ձկան իւղ գործածող անձերու հանդէպ, ուստի կ'ուզէք օգտուիլ գիտութեան այս սատակելութիւններէն, խմեցէք միմիայն Մօրիի անարատ ձկան իւղ. ամէն կողմ ցուցուցած է որ այս հրաշալի իւղը հրապարակիս վրայ մեծ մասամբ երկրորդ տեսակէն գտնուելով, գրկուած է իր մէջ պարունակած ազդեցիկ կարողութիւններէն, և անոնք փոխանակ գոհացուցիչ արդիւնքներ տալու ձեզ, ընդհակառակը տաղտկութիւն պատճառելէ միայն կը ծառայեն։

Ուստի եթէ կ'ուզէք խմել զուտ և անխառնալսի ձկան իւղ, հաճեցէք

ԴԻՄԵԼ ԽԱՉԻԿ ՓԷՍՃԵԱՆԻ ԴԵՂԱՐԱՆԸ

Մահմուտ Փաշա Պազի, «պօղաչաճը»ին դէմ, թիւ 261

ուր կարող գտնէք հոն ձեր հաչակին և ձեր առողջութեան խիստ օգտակար դիւրամարս առանց հոտի Նորվեկիոյ հանրածանօթ տան (Բէքէր-Մօլլէր) փայլուն ձկան իւղին առաջին տեսակը, որ այս տարի նոր մասնաւոր յանձնարարութեան մը համաձայն բերել տրուած ըլլալով կը ծախուի թէ' նաւար չիշերու մէջ և թէ քաշով։

Այս ձկան իւղը ամէնէն դժուարամարս և ամէնէն փափկակազմ մարդու համար խիստ օգտակար ըլլալով թէ' մեծերու և թէ' պզտիկ տղայոց միակ դեղն է, որ կրնայ խիստ դիւրութեամբ խնայել բուժէ կաւրձքի, մարմի, քսֆուրճիի, սրբանայի, քրիդարիսութիւն, ծուլութիւն, նիհարութիւն և ասոնց նման խել մը հիւանդութիւններ։ Ուստի ամէն անոնք, որոնք կը փափաքին խմել թէ' ամուր և թէ' անուշ ձկան իւղ, թող հաճին դիմել դեղարանս, գնելով պզտիկ քանակութեամբ կրնան սատուգել հրատարակութեանս ճշդութիւնը։

Հոս անգամ մը եւս կը կրկնենք թէ' Դեղարանս որ Պօլ. Համալսարանին նորին ջերմ ընդունելութեամբ արժանացաւ իր ուղղամիտ գործունէութեամբը, դեղերուն թարմութեամբը, դեղագործու ճշդապահ պատրաստութեամբը, գիներու չափաւորութեամբը և տրամադրելին խղճամիտ գործադրութեամբը միշտ գոհ ձգելով իր ազնիւ յաճախորդները եւ ասոնց ամէնուն միմեայ դեղարանս գլխաւոր սկզբունքն ալ որ է ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ։ Կը յուսանք որ Արգոյ յաճախորդները ինչպէս ցարդ, յետ այսու եւս միշտ պիտի շարունակեն իրենց վստահութիւնը Դեղարանիս նկատմամբ, և փոխանակ հեռաւոր տեղեր դիմելու պիտի այցելեն աւելորդ Դեղարանս, ուր ամէն տեսակ դիւրութիւններ պիտի գտնեն իրենց կատարելապէս գոհ թողելու համար։

ԴԵՂԱՐԱՆՍ ՈՒՆԻ ՆԱԵՒ ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ՍՊԱՍ 50—39

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER Manufacturing Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները՝ զաւաանգլ. պզ-պատէ չինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

Ընկերութեան ընդհանուր կեդրոնատեղին է Բերա, Մեծ-Փողոց թիւ 34 կրկին՝ Սարգիս պէյ Տիւզեանի տունը։

Կեդրոնէն զատ յանձնարարութիւններ կրնան ըլլալ և

ԲԵՐԱ	(Շիշակ Ճամբայ, Պօն-Մարշէի դիմաց թիւ 343 և 343 կրկին (Շիշակ Ճամբայ, Կալաթա Սէրայի Լիսէին դիմաց։
ՂԱԼԱԹԻԱ	(Սինկէր խան Թիւնէլին եաեւ։ (Թրամաէյի կայարանին դիմաց։
ՊՈԼԻՍ	(Սուլթան Համամ թիւ 2։ (Սուլթան Պայազիտ Թրամուէյի կայարանին դէմ թիւ 36։
ՍԿԻՒՏԱՐ	(Ջարշը Պօյու թիւ 140։ 35—50

ՀԱՋԱՅՈՂՆԵՐՈՒՆ

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ԵՒ ԼՈՒՐԵՄԻ ԽԱՅԾՂԱՆԸ

Եւրոպայէն նորածանօթ խայծղանի ջուրերուն ամէնէն նախամեծարը, այս խայծղանը, որ Օսմանեան Արուեստից Ցուցահանդէսէն արժանիքի արծաթ չքանշանի արժանացած է։ Անհրաժեշտ է և բնաւ սասամեցը չի թողեր։ Օսմանեան եւետեյի բժիշկներու գնահատանքին արժանացած է, և մասնաւորապէս յանձնարարուած է հանգուցեալ Տօքթ. Խորասանճեան էֆէնտիէն։ Այս խայծղանը եթէ ... քսելով մը խմուելիք ջուրին խառնուելով խմուի, ամէն կարգի ստամոքսի հիւանդութեանց դէմ կը պաշտպանէ մարդը։

Արագապէս կը բուժէ հազը, հարբուխը, կուրծքի բիլուածքները, պաղերէ դժուարաչնչութիւնը, ստամոքսի տկարութիւնը, մարմնի հիւանդութիւնները և ծննդաբերական գործարաններու անհանգստութիւնը։

Կը ծախուի Մայրաքաղաքիս ամէն մեծ դեղարաններու և դեղի մթերանոցներուն մէջ։ Կ. Պոլսոյ համար գինն է 5 դահեկան։ 12—50

ԸՆՏԻՐ ԿԵՐՊԱՍԵՂԷՆՆԵՐ

ՋՈՒՏ ԲՈՒՐԴԷ ՁՄԵՌՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

Կալաթա Խավեար խան թիւ 83
երկրորդ յարկ

Ֆրանսայէն և Անգլիայէն բերած եմ երիկ մարդոց հագուստացու ընտիր կերպասներ ձմեռուան համար զուտ բուրդէ, բալթօցուներ, քօսթիւմցուներ, ամօքինկներ, և բանթալօններ և էլէկցուներ ընտիր տեսակէ, որոնց ամենքն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ պատրաստուած են թէ' գոյնով և թէ գործուածքով։

Արգոյ հասարակութեան կը յանձնարարեմ անգամ մը դիմել յիշեալ վաճառատանս, ուր ճաշակի ազնուութիւնը և գներէն չափաւորութիւնը իրարու հետ կը մրցին։

36—50 Գ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ

HUILE de HOGG

ՀՕԿԻ ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԹԱՐՄ ԻՒՂ

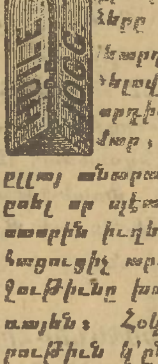

Հանրածանօթ են այն առաջնակարգ արդիւնքները զորս վատառողջ, անարիւն կամ կուրծքի հիւանդութիւն ունեցող անձերը կ'ստանան թարմ մօրիւի լեարդէն հանուած իւղը գործածելով։ Այսու հանդերձ, կարեւոր արդիւնքներ ձեռք ձգելու համար, անհրաժեշտ է որ այս իւղն ըլլայ անարատ և ընտիր։ Աւելորդ է ըսել որ աչէաց է զգուշանալ կեղծ կամ աառին իւղերէ, որոնք փոխանակ գոհացուցիչ արդիւնքներ տալու, առողջութիւնը խանգարելու միայն կը ծառայեն։ Հօկի իւղը ամէն երաշխաւորութիւն կ'ընծայէ անարատութեան և ազդուութեան, որոնք անհրաժեշտ են հիւանդներուն։ Իր անժխտելի գերազանցութիւնը աւելի քան 50 տարիէ ի վեր ճանչցուած է ամբողջ աշխարհի բժիշկներուն կողմէ և վաւերացուած է բոլոր արուեստահանդէսներէն։ Հօկի իւղը եառնկիւնաձեւ շիշերով միայն կը ծախուի։ Արտաքին պահարանին վրայ պահանջեցէք գործարանատէրերու միութեան երաշխաւորութեան դրոշմը։

Ձկան իւղ չկրցող խմողներուն կը յանձնարարուի ՀՕԿԻ ԷՄԻՒԼՃԻՕՆը որ ձկան իւղին ազդեցութիւնը ունի կատարելապէս։ Կեդրոնատեղի Կ. Պոլիս Եուսուֆեան խան 23—25 Պլ. Է. Ամենի վաճառատունը։ 30—50

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳԻՒՏ ՄԸ

Այս անգամ կիներն են որ օգտուեցան Նոր Աշխարհի հրաշալի գիւտէն։ Հռչակաւոր Ամերիկացի կնախատոյժ Տօքթ. Ժ. Ֆլաուրս աշխատակցութեամբ դայեակի մը Մէյյըրլ Որըչի հրատարակած է Պօմ տը Ֆիկ (Beaume de figues) անուամբ դեղ մը որ դուրսէն գործածելով առանց գործողութեան պէտքը զգացնելու բնականօրէն կը մաքրէ և կը դարմանէ արգանդի ամէն տեսակ հիւանդութիւններ, նոյն իսկ արգանդի անկում (prolapsus) որչափ որ հինցած ըլլան և առանց ցաւ պատճառելու, ինչ որ կարեւորն է, մինչդեռ բժշկական ո և է գործողութիւն անարգին դրամի դուռ բանալէ վերջ անարդիւն և շատ անգամ վտանգաւոր և նոյն իսկ մահաբեր կ'ըլլայ։

Կը յանձնարարենք ուրեմն տառապող կիներուն փորձել անգամ մը Պօմ տը Ֆիկը որուն գործածութեան եղանակը ամէն մէկ տուփիկուն մէջ կը գտնուի բոլոր գլխաւոր դեղագործներուն քով։

Societé de Bienfaisance mutuelle des femmes Jolliet. Ill. U.S.A.

Կանանց հիւանդութեանց Ամերիկեան Բարեգործական ընկերութիւն

Ներկայացուցիչ Ռ. Սոլախեանց

Կ. Պոլիս Շիրին խան 50—31

ՏՔԴ. Յ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Մասնագէտ բժիշկ, մորթի, գաղղիական ախտի, արանց և կանանց ծննդամիզական գործարաններու եւն. հիւանդութեանց։

Յիշեալ բժիշկը որ 15 տարի շարունակ պաշտօնավարած է Գաօթէմօնիի նահանգին հիւանդանոցներուն մէջ, ուր վերոյիշեալ հիւանդութիւնները աչնչափ տարածուած էին, և որ հինգ տարիէ չափ ալ Եւրոպայի այդ կարգի հիւանդութեանց յատուկ նշանաւոր հիւանդանոցներուն մէջ ուսումնասիրութիւններ կատարած և գործնական փորձեր ըրած է, և այս կերպով նոյն հիւանդութիւններու բուժման ամենավերջին մեթոտներուն մէջ ձեռնհասութիւն ձեռք բերած, այժմ հաստատուած է Բերա, Պէօյիւք Բարմագ գարը, թիւ 10 և կէսօրէն մինչեւ ժամը 11 կը գտնուի Պանեէ Գաբու Միքաէլեան դեղարանը, ուր կը դարմանէ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները, որչափ ալ հինցած ըլլան։ 50—26

Ուրբաթ օրերը ձրի՝ աղքատներ։

OUATE THERMOGENE

ԹԷՐՄՕԺԷՆ ՎԱԹԿԱՆԵՐ

VANDENBROECK, Cie. Bruxelles.

Պաղէն ծագում առնող բոլոր խիթերու, յօդացաւերու, ցաւերու միաադդու դարմանն է։ Մկանանց և ջիղերու բնական այժը, կորովը ու գործունէութիւնը կը վերահաստատէ, արեան շրջանը կը դիւրացնէ և միզաթը (urates), որ յօդացաւի միակ պատճառն է կ'անհետի։ Թէրմօժէն Եւրոպայի կարեւորագոյն հիւանդանոցներուն մէջ փորձուած և յոյժ օգտակար ճանչցուած է։ Գործածութիւն, բաւականաչափ կտոր մը վաթկայ կտրելու և վրան քրտինքը, աղի ջուր կամ գօլ ջուր սրսկելով թեթեւ թրջելէ յետոյ ցաւող կողմը փակցնելու է։ Ոչ բիծ և ոչ վէրք կը թողու ուրիշ դեղերու պէս։ Բոլոր դեղարաններու, դեղավաճառներու և Գօ Օրէբրթիւի մօտ կը ծախուին։ Մեծաքանակ, Պարիս Անանիկեան խան թիւ 26, Մ. Է. Տէլապէս։

Կեդծերէն զգուշանալու համար վերի մարքային ուշադրութեան ընել։ 11

ԵԹԷ ՁԵՐ ՄԱԶԵՐԸ ԹԱՓԻԼ ՍԿՍԻՆ,

անմիջապէս առանց վարանելու գործածեցէք

ՊԷԹՐՕԼ ՀԱՆԸ

(PÉTROLE HAHN),

Լիօնէն Ֆ. Վիպերի կողմէ պատրաստուած (de F. VIBERT Lyon) և ամէնէն նշանաւոր բժիշկներու կողմէ գնահատուած ու յանձնարարուած միակ փորձուած, վերծնիչ կազդուրիչը։

Կը ծախուի ամէն մեծ դեղարաններու մէջ ինչպէս նաեւ Բօ Օրէբրթիւի վաճառատունը, և Պոլիս, Սուլթան Համամ Մէջիտի արգաց և ընկ. դեղորէից մթերանոցը։

Ներկայացուցիչ Է. Տէբաքէս 26, Ասանիասիւթան, Մէյտանճըք փողոց։

ՄԱԼԱՆԿՈՎ

Մանօթ կահագործ և տաղձագործ, մեռանկօղ Միհրան էֆ. Մելքոնեան, որ արհեստին մէջ ունեցած անվիճելի ձեռնհասութեան ու պատուաւորութեանը համար, համբաւ հանած է, այս անգամ ա՛լ աւելի ընդարձակելով գործառնութիւնները հաստատուած է Վէզիր խանի մէջ, ուր կ'ընդունի ամէն տեսակ յանձնարարութիւններ, չինութեանց յատուկ տաղձեղէններու, տան և գրասենեակի կահերու, խանութներու և վաճառատուններու ապակեփեղկերու, դարակներու, հարսանեկան հանդերձադարաններու պատրաստութեան համար։

Մասնաւորապէս կը պատրաստէ նաեւ, տակառ և գինեցկոցն ապարանկերու յատուկ գրասեղաններ։

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՕՔԹ. Է. ՁՈՒՔԼՈՍ

Որ Բերա, Տէվրիշ փողոցը հաստատուած էր, այս անգամ փոխադրուած է Կալաթա-Սէրայի մօտ, Սելանիկի քով ալ փողոցը 9 թիւ տունը, ուր հիւանդներ կ'ընդունի ամէն օր ժամը 9էն 12 և 1էն 4 (Ը. Ե)։

Մասնագէտ փորի հիւանդութեանց, (ստամոքսի, աղեաց) ինչպէս նաեւ ափրոդիտեան ախտերու։ Տօքթ. Է. Զուքլօս որ 18 տարիէ ի վեր ի գործ կը դնէ իր արուեստը, վերջերս այցելած է Եւրոպայի գլխաւոր հիւանդանոցներն ուր մօտէն հետեւած է իր մասնագիտութիւնը կազմող հիւանդութեանց դարմանման նորագոյն մեթոտներուն։ Կը դարմանէ թէ' չափահասներու և թէ տղոց ստամոքսի և աղեաց հիւանդութիւնները։ Քիմիական ատրրոսլուծում (օրակլեան և քանակական) և մանրադիտական քննութիւն ստամոքսային հիւթերու։ Կը բուժէ ելեկտրականութեամբ և մասաժով։ Կը դարմանէ ջերմամիզութիւնն իրեն յատուկ դրութեամբ և դեղերով։ Անվրիպելի դեղ ընդդէմ անկարողութեան։ 9—19

ԲԱՂԴԱՒՈՐ ՄԱՅՐ ՄԸ

Նիհար, աղաղուն, վատոյժ, հիւանդկոտ տղաքը երբեք չէր սիրեր, միշտ կը փափաքէր գիրուկ, թմպուլ, զուարթ, կայտառ տղաք մեծցնել։ Կատարելապէս համոզուած էր որ պատգային ուժեղ, կայտառ և կորովի զաւակներու արժանանալու և զանոնք ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ պաշտպանելու համար, անհրաժեշտ էր աղոյ հասակէն ուշադրութիւն ընել անոնց սրուակնիքն սնունդին։ Հետեւաբար, երբ վեր անդրանիկ զաւակը վեց ամսու եղաւ, հեռաւոր եղող, ամէնէն լաւ սնունդը տալ անոր և բժիշկ մը յանձնարարութեամբ սկսաւ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐով սնուցանել զայն։

Տղեկը մեծ ախորժով կ'ուտէր այս ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐԸ և քանի ուտէր կը գիրնար, կ'աւժռնար և կը կայտառնար։ Այսպէս քանի մը ամիս անցնելէ վերջ, երբ ակռայ հանելու ժամանակը եկաւ, սկսանք մտահոգ ըլլալ, կարծելով որ մեր զաւակն ալ ուրիշ տղոց յատուկ ակռայ հանելու ցաւերն ու փորհարութիւնը պիտի ունենայ, սակայն տղեկը առանց ո և է հիւանդութեան ակռան հանեց, խաղալով, ցատկելով և շարունակեց աճիլ ու զօրանալ։

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐով հինգ զաւակ մեծցուցի, երկուքը աղջիկ, երեքը մանչ, փառք Աստուծոյ, ամէնքն ալ 25—30 տարիքը հասան առանց բնաւ հիւանդանալու և քաջողջ երիտասարդներ եղան. հետեւաբար ի սրտէ կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐով մեծցնեն իրենց զաւակները։

Բարիզ Պօնաբարթ փողոց Թ. 17
ՄԱՐԿՐԻԹ ԺԱՆՆԻ

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐԸ կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններու ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։ 11—26

ԱՂԵԿԱՊ

(ԳԱՍԸՔ ՊԱՂԸ)

Մահմուտփաշա, Քիւրքճիլեր խանին ճիշդ դուռին դէմը, Տիգրան էֆ. Մօմճեանի խանութին մէջ կը ծախուին գօտիք պաղիներ, որոնց այս անգամ երկաթները Եւրոպայէն նոր բերուած են վերջին դրութեամբ։ Իսկ վրայի կազմածը հոս կը պատրաստուի չափու վրայ և մեծ խնամքով։ Խիստ պզտիկ տղոց բեկանոէ աղոց յատուկ աղեկապեր ալ կան։ Դիմողները խիստ գոհ պիտի ըլլան թէ' ապրանքներուն տոկունութենէն և հանգստաւէտութենէն ու գիներու չափաւորութենէն։ Գաւառական յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։ 26—12

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԷՏԱԷՐԵԱՆ